



Eettiset ja ekologiset viinit: Itävalta vastuullisten viinien tuottajana

Ilona Aaltonen

2021 Laurea



Laurea-ammattikorkeakoulu

Eettiset ja ekologiset viinit: Itävalta vastuullisten viinien tuottajana

Ilona Aaltonen
Restonomi
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2021

Ilona Aaltonen

Eettiset ja ekologiset viinit: Itävalta vastuullisten viinien tuottajana

Vuosi

2021

Sivumäärä

43

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa toimeksiantaja BarLaurealle ajankohtaista tietoa viinialan vastuullisuudesta. Tutkimuksessa keskityttiin Itävallan ympäristövastuulliseen viinintuotantoon sekä selvitykseen eettisesti ja ekologisesti tuotetuista viineistä. BarLaurean opetusravintola on edistänyt ympäristöystävällistä toimintaansa, se on yksi ravintolan vastuullisuusteemoista.

Ilmaston muutos on vaikuttanut ja vaikuttaa viinintuotantoon ja vastuullisuus on olennainen osa nykyistä viinialaa. Vastuullisissa viineissä otetaan huomioon ekologinen kestävyyskriisi ja ilmaston muutoksen vaikutukset. Vastuullisuuden osa-alueita ovat ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu. Itävalta on edistänyt esimerkillisesti vastuullista viinintuotantoaan. Maan ekologinen ja eettinen viinintuotanto on kasvussa.

Tutkimuksessa haettiin vastausta asetettuihin tutkimuskysymyksiin kuten, miten ekologisuus ja eettisyys toteutuvat Itävallan viinintuotannossa. Tutkimus noudatti kvalitatiivista menetelmätyyliä. Aineiston keruu toteutettiin kahtena teemahaastatteluna. Haastatteluaineisto analysoitiin ja saatu tieto käsiteltiin induktiivisen sisällön analyysimenetelmän avulla, minkä jälkeen siitä etsittiin yhteneviä teemoja.

Tutkimuksessa selvisi, miten ilmastonmuutos ja ekologinen kestävyyskriisi vaikuttavat viinintuotantoon, kulutukseen, sekä viinin olemukseen. Itävalta on viinimaana edistyksellinen esimerkki siitä, miten vastuullisuus voi edistää ja kehittää koko maan viinintuotantoa. Itävaltalaiset ovat ekologisessa viinintuotannossaan edelläkävijöitä. Mahdollisessa jatkotutkimuksessa rajatumpi aihealue tai laajempi tutkimus auttaisivat ymmärtämään vastuullisuuden eri osa-alueita, ja sitä kautta paremmin sen trendejä ja tutkimuksessa havaittuja ilmiöitä.

Asiasanat: Itävalta, ekologinen viinintuotanto, vastuullisuus, viini

Ilona Aaltonen

Ecologically and Ethically Responsible Wines: Sustainability in Austria's Wine Production

Year

2021

Pages

43

The purpose of the thesis was to provide the commissioner, BarLaurea, with relevant information about sustainability in the wine industry. The study focused on environmentally responsible wine production in Austria and on providing information about ethically and ecologically produced wines. BarLaurea's educational restaurant has promoted its environmentally friendly operations, which is one of the restaurant's responsibility themes.

The effects of climate change have affected and will affect wine production, and responsibility is an essential part of the current wine business. Responsible wines consider the ecological sustainability crisis and the effects of climate change. Areas of responsibility include ecological, economic, and social responsibility. Austria is a good example of a wine country with excellent sustainable wine production. The country's ecological and ethical wine production is on the rise.

The study answers the research questions of how ecology and ethics can be seen in the Austrian wine production. The study is qualitative in nature. Two thematic interviews were conducted to collect the data. The interview data were analyzed, and the acquired data were processed using the inductive content analysis method, after which overlapping themes were localized.

The research findings pointed out how climate change and the ecological sustainability crisis are affecting wine production and consumption, including the nature of wine. As a wine country, Austria is an innovative example of how responsibility can promote and develop wine production throughout the country. Austrians are pioneers in their organic wine production. A possible further study could help understand the different aspects of responsibility, which would result in a broader view of the trends and the phenomena observed in the study.

Keywords: Austria, ecological wine production, sustainability, wine

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Työn aihe, tavoitteet ja toteutus	7
3	Vastuullisuus viinialalla.....	8
3.1	Tulevaisuussanastoa	8
3.2	Megatrendien vaikutuksia viinialaan	8
4	Ekologinen ja eettinen viljely	10
4.1	Ekologisen ja eettisen viljelyn osa-alueita	10
5	Viinimaa Itävalta	13
5.1	Viininviljelyn historiallisia käännekohtia	13
5.2	Tärkeimmät rypäleet	13
5.3	Tärkeimmät osavaltiot	16
5.4	Itävalta vastuullisten viinien tuottajana.....	18
5.4.1	Sustainable Austria -sertifikaatti	21
6	Tutkimusmenetelmät ja tavoite	24
6.1	Tutkimusmenetelmät.....	24
7	Opinnäytetyön aineisto	26
8	Tutkimustulokset ja analyysi	28
9	Pohdinta	33
9.1	Luotettavuuden arviointi.....	34
9.2	Yhteenveto	35
	Lähteet.....	36
	Kuva	39
	Taulukot	39
	Liitteet	40

1 Johdanto

Kiinnostuin opinnäytetyön aiheesta suoritettuani erikoistumisopintoni Itävallassa kansainvälisen viiniliiketoiminnan koulutusohjelmassa. Työn tarkoituksena oli tehdä viinialakohtainen tutkimus toimeksiantaja BarLaurealle. Tutkimuskohteena olivat viinimaa Itävalta sekä vastuullisesti tuotetut viinit. Aihe on ajankohtainen ja vastuullisuustietämyksen lisääminen on hyödyllistä alan opiskelijalle. Tutkimus toteutettiin toimeksiantona BarLaurean opetusravintolalle, joka toimii Laurea Ammattikorkeakoulun Leppävaaran kampuksella. Olen toiminut alkoholimyynnin ammattilaisena jo yli viisi ja puoli vuotta, tunnen alaa ja sen ilmiöitä.

Nykyajan viinitrendit heijastavat vallitsevia megatrendejä, joista maailmanlaajuisesti keskeisimpiä ovat ekologisuus sekä vastuullisuuden muut osa-alueet. Vastuulliset viinit ovat tälle hetkellä suurimpia viinitrendejä ja kestävä kehitys megatrendinä koskettaa kaikkia elämäntiloja, mikä viininkuluttajien ja -tuottajien on huomioitava. Viinialan vastuullisuusnäkökulma on ajankohtainen ja tärkeä.

Itävalta on viinintuottajamaana pieni, mutta mielenkiintoinen. Kuluttajalle se jää usein tunnetumpien viinimaiden varjoon. Viininviljelyä on koko maassa, mutta tuotanto keskittyy pääosin maan itäosaan. Sieltä löytyvät viiniä eniten tuottavat osavaltiot: Ala-Itävalta, Burgenland, Steiermark ja Wien. Tässä opinnäytetyössä keskitytään Itävallan eettiseen ja ekologiseen viininviljelyyn. Maa on luomumaanviljen edelläkävijä ja sen vastuullisesti tuotettujen viinien tuotanto kasvaa ennätysvauhtia. Ympäristöystävällisyys ja luonnonmukaiset viinitrendit näkyvät tuotannossa. Itävalta viinimaana sopii hyvin tämän tutkimusaiheen syvempään tarkasteluun. Opinnäytetyön tutkimuksen lähtökohtana ovat aiheesta johdetut tutkimuskysymykset.

2 Työn aihe, tavoitteet ja toteutus

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa toimeksiantaja BarLaurealle ajankohtaista viinitietoutta sekä tutkimus viinialan tämän hetken vastuullisuudesta, erityisesti ympäristövastuullisuudesta. Opinnäytetyöstä tehtiin myös visuaalinen tuotos BarLaurean opiskelijoiden oppimateriaaliksi. BarLaurea on useasti palkittu opetusravintola, joka toimii Laurea ammattikorkeakoulun Leppävaaran kampuksella. BarLaurean ravintolamaailmaan kuuluvat lounasravintola, à la carte ravintola, kahvila, sekä kokous- ja cateringpalvelut. Opetusravintola toimii Laurean restonomiopiskelijoiden oppimisympäristönä, jossa opiskelijat saavat ravintola- ja juoma-alan opetusta. (BarLaurea 2020a)

BarLaurea on edistänyt vastuullista toimintaansa ja ympäristöystävällisyys on yksi BarLaurean vastuullisuusteemoista, mikä näkyy opetusravintolan toimintaperiaatteissa. BarLaurea on Portaat luomuun -ohjelman viidennellä portaalla. Vuonna 2020 opetusravintola voitti Luomu 2020 -kilpailun ja Laurean restonomiopiskelijoiden restojoukkue Vuoden suunnannäyttäjä -palkinnon. Yksi valmentajista oli BarLaurean ravintolapäällikkö. (BarLaurea 2020b)

Viinitrendejä käsittävä aihepiiri on laaja ja alan ennusteisiin ja ilmiöihin liittyvä tutkimus edellyttää pitkittäistutkimusta. Vastuullisuus viinialalla tarkoittaa sosiaalista vastuuta tai ympäristövastuullisuutta. Valittu teoria tukee viinialan eettistä ja ekologista näkökulmaa. Tutkimusaiheesta johdetut tutkimuskysymykset:

Miten ekologisuus ja eettisyys toteutuvat Itävallan viinintuotannossa?

- Mitä ovat vastuullisesti tuotetut viinit?
- Miten ympäristövastuullisuus on muuttanut viinialaa ja mitkä ovat sen ajankohtaisia viinitrendejä?

Tutkimuksessa haettiin vastausta asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimus noudatti kvalitatiivista menetelmätyyliä. Aineisto koostuu kahdesta tehdystä teemahaastattelusta, jotka tehtiin suomalaisen ja itävaltalaisen viinialan asiantuntijan kanssa. Haastatteluaineisto analysoitiin, minkä jälkeen siitä oli helpompi tunnistaa oleellisia ja yhteneviä teemoja suhteessa valittuun teoriaan, jäsenellä teemoittain, sekä tunnistaa analyysiosuuden ja tulosten kannalta oleellisin sisältö. Saatu tieto käsiteltiin induktiivisen sisällön analyysimenetelmän avulla.

Viinialalta löytyy paljon ajankohtaista tietoa, alakohtaista selvitystä ja vastaavanlaista tutkimusta. Itävalta viinimaana ei ole kuitenkaan noussut esiin suomalaisissa opinnäytetöissä. Koska vastuulliset viinitrendit sekä viinialan ekologisiin ilmiöihin painottuva tutkimus ovat entistä ajankohtaisempia, koen viinialan vastuullisuuskulman tärkeänä ja tämä opinnäytetyön aiheen tarpeellisenä.

3 Vastuullisuus viinialalla

Tulevaisuuden ennakointi perustuu erilaisiin trendeihin ja vaikuttaa suuresti myös viinialaan ja sen ilmiöihin. Alakohtaista selvitystä tehtäessä on tärkeää ymmärtää trendien ja megatrendien vaikutuksia. Jotta voimme ymmärtää alan vastuullisuutta, on ymmärrettävä sen eri osa-alueita ja tulevaisuussanastoa.

3.1 Tulevaisuussanastoa

Megatrendi on useista ilmiöistä koostuva yleinen kehityssuunta, laaja muutoksen kaari, kuten esimerkiksi ekologinen kestävyyskriisi. Megatrendit tapahtuvat usein globaalilla tasolla ja kehityssuunnan uskotaan jatkuvan samansuuntaisena. (Sitra 2020a)

Trendi on tietyn ajanjakson aikana tapahtuva tarkasteltavan ilmiön yleinen kehityssuunta. Trendi megatrendiä pienempi, mutta pitää sisällään samat vaikutukset. (Kuusi, Bergman & Salminen 2013, 331.)

Heikko signaali on ensimmäinen oire muutoksesta, joka voi kertoa myös vaihtuvista trendeistä (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 151).

Skenaario on tulevaisuuspolku, joka muodostuu valintatilanteita korostaen ajallisesti peräkkäisistä, mahdollisten tulevaisuuskuvien sarjasta. Skenaario sisältää kuvauksen toimijoista, toiminnoista sekä päätöksenteon ja seurausten tapahtumaketjuista. (Kuusi ym. 2013, 330.)

Ilmiö on havainnoinnin kohteena oleva asiaa, jonka taustalla vaikuttaa useita toisistaan riippumattomia tekijöitä. Ilmiöiksi kutsutaan myös tilapäisiä liikkeitä, tapahtumia ja muotivirtauksia. (Sitra 2020b)

3.2 Megatrendien vaikutuksia viinialaan

Vastuullisuus voidaan nähdä esimerkkinä syvemmästä, yhteiskunnalle välttämättömästä muutoksesta, jotta se sopeutuisi taloudellisesti ja sosiaalisesti ekologiseen kestävyyskriisiin (Blowfield 2013, 4-5). Ilmastonmuutoksen aikakaudella ympäristökysymykset sekä taloudellinen ja kestäväkehityksen näkökulma ovat yleistyneet. Ilmastonmuutos koskettaa koko viinialaa, viinintuottajia, toimitusketjuja, kauppiaita ja kuluttajia. (Robinson & Harding 2015, 186-189, 712.)

Alkon trendiraportissa (2020) ajankohtaisia aiheita ovat muuttuvat ilmasto-olot ja niiden vaikutukset kuluttajakäytännön ja alan tuotantoon. Kuluttajalla korostuvat vastuullisuus sekä omien kulutustottumusten vaikutukset ilmastokriisiin. Kuluttajat ovat entistä kiinnostuneempia tuotteiden jäljitettävyydestä ja kestävämmästä tuotannosta. Sään ääri-

ilmiöt vaikuttavat viljelyyn ja raaka-aineiden hankintaan. Viininviljelyssä muuttuva ilmasto saattaa vaatia rypälelajikkeen vaihtamista ja viljelytapojen muuttamista lämpimämpää ilmasto paremmin sietäviin lajikkeisiin tietyillä viinialueilla. Ilmaston muutos synnyttää uusia viinialueita yhä pohjoisemmassa. Alkon 2020 trendiraportin luvut perustuvat Dagmar Driven kesäkuussa 2019 toteuttamaan kuluttajatutkimukseen, johon vastasi yhteensä 1604 täysi-ikäistä suomalaista. (Trendiraportti 2020, 2-11.)

Elinkeinoelämän vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että toiminnassa huomioidaan sen taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset (Elinkeinoelämän keskusliitto 2021). Vastuullisessa viinintuotannossa otetaan huomioon nämä kolme osa-aluetta. Kun puhutaan vastuullisista viineistä, tarkoitetaan esimerkiksi viinintuotantoon, viinin valmistukseen ja tuotteistukseen liittyviä tekijöitä. (Robinson ym. 2015, 713.)

Ekologisen vastuun yhteydessä voidaan puhua kestävästä kehityksestä. Se on ollut jo monien vuosien ajan tärkeä aihe maataloudessa ja viininviljely on yksi sen keskitetyistä muodoista. Viljelyyn käytetään usein kasvien suojeluun ja hoitoon tarkoitettuja aineita sekä erilaisia lannoitteita. Viljelyssä on otettava huomioon myös koneiden käyttö ja energia. Kestävä viininviljely edellyttää resurssien säästämistä ja tuotannon vähäpäästöisyyttä. Kestävään viininviljelyyn kuuluu mm. tuotantoketju, jakelu ja kuluttaja. (Robinson ym. 2015, 712-713, 254.)

Taloudellisen vastuun voi ymmärtää esimerkiksi kuluttajan kautta. Viinintuottajan tulee huomioida kuluttajan tarpeet osana tuotantoaan ja tuotteistustaan. Kuluttajan viinivalinnoissa vastuullisuus voi tarkoittaa viinin alkuperään, viinintuotannon aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin ja alkuperämaan työntekijöiden työoloihin vaikuttavia tekijöitä. (Robinson ym. 2015, 712.)

Sosiaalinen vastuu voi tarkoittaa esimerkiksi viinintuotannon aiheuttamia ympäristövaikutuksia. Työntekijöiden työolosuhteet ja tasa-arvoinen kohtelu ovat myös hyviä esimerkkejä viinialan sosiaalisesta vastuusta. (Robinson ym. 2015, 713.)

4 Ekologinen ja eettinen viljely

Ekologiseen ja eettiseen viinintuotantoon kuuluvia osa-alueita ovat integroitu viininviljely, luomuviljely, biodynaaminen viljely, kestävä kehitys, sekä alkuviinit, vegaaniset ja hiilineutraalit viinit. Tässä luvussa ei ole kuitenkaan tarkoituksena listata kaikkia eri osa-alueita, vaan antaa ymmärrystä siitä, mitä ne viinintuotannossa voivat tarkoittaa.

4.1 Ekologisen ja eettisen viljelyn osa-alueita

Integroitu viininviljely (Integrated Production of Wine) tarkoittaa menetelmää, jossa vältetään haitallisten lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä, sekä huolehditaan maaperän, rypäleiden ja viiniköynnösten laadusta. Menetelmässä huomioidaan viljelyn tuotannolliset, taloudelliset ja ympäristölle haitalliset vaikutukset. Integroitu viininviljely on menetelmä, joka ottaa huomioon viinintuotannon kokonaisvaikutuksia. Sillä ei ole kuitenkaan yhtä tarkkoja määritelmiä kuin esimerkiksi luomutuotannolla. (Robinson & Harding 2015, 374.)

Luomutuotannon ja -viljelyn tavoitteena on ylläpitää ja parantaa luonnon monimuotoisuutta ja hedelmällisyyttä. Luomutuotannossa käytetään luonnollisia torjunta-aineita, sekä EU:n maan- ja viininviljelyä koskevia lainsäädännön hyväksymiä puhdistusaineita. Luomuviineissä on vähemmän viinin säilöntäaineina käytettäviä rikkiyhdisteitä eli sulffiitteja. Myös muiden vierasaineiden määrää seurataan tarkasti. Luomu-merkintä ei tarkoita, että viinissä ei olisi lainkaan lisä- tai vierasaineita. Luomutuotannossa viljelysmaa sitoo paremmin hiidioksidia, millä on positiivisia vaikutuksia myös ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Luonnonmukaisesti viljellyille tuotteille on olemassa useita luomusertifikaatteja. (OIV - Principles of Organic Vitiviniculture 2012)



Kuvio 1: Virallinen EU:n luomusertifikaatti. (Wine Observatory Sustainability 2012)

Biodynaaminen viljely on luonnonmukaisista viljelysuuntauksista vanhin. Se perustuu itävaltalaisen Rudolf Steinerein vuonna 1924 esittämiin ajatuksiin ja menetelmiin. Biodynaamisessa viininviljelyssä käytetään muun viljelyn tavoin biodynaamisia valmisteita, preparaatteja, joilla tehostetaan mm. tuholaistorjuntaa ja köynnösten kasvua. Biodynaamisessa viljelyssä noudatetaan tarkkaa luonnon rytmiä, joka perustuu esimerkiksi kuunkiertoon, vuodenaikojen vaihteluun sekä vuorokausirytmiiin. Biodynaaminen viljely

täyttää luomutuotannon vaatimukset. Biodynaamisilla tuotteilla on myös luomusertifikaatti. (Biodynaaminen yhdistys 2021; Alko 2020a.)



Kuvio 2: Demeter-sertifikaatti, on maailmanlaajuisesti yleisin sertifikaatti biodynaamisesti viljellylle tuotteelle. (Viikon Viini 2021)

Vegaanisilla viiniellä tarkoitetaan viinejä, joiden valmistuksessa ei ole käytetty lainkaan eläinperäisiä ainesosia, materiaaleja tai raaka-aineita. Viinin valmistusprosessissa ei käytetä esimerkiksi liivatetta tai kananmunaa viinin kirkastamiseen. Vegaanisissa viineissä eläinperäisten aineiden käyttö huomioidaan myös pakkausmateriaaleissa. Vegaanisuudelle ei ole olemassa yhtä kansainvälistä valvottua sertifikaattia. (Alko 2020b)

Kestävä kehitys

Alko (2020) määrittelee kestävän kehityksen sertifiointin edellytyksiä seuraavasti:

- Sertifiointi on osavaltio- tai maakohtainen. Pienemmät maantieteellisten alueiden sertifiointit on jätetty merkinnän ulkopuolelle
- Sertifiointin on oltava tasapuolisesti ja vapaasti jokaisen juomantuottajan haettavissa
- Vähintään 50 % sertifiointin vaatimuksista liittyy ympäristönäkökohtiin, koskee viininviljelyä ja -valmistusta
- Vaatimuksien täyttymistä valvotaan asianmukaisesti ulkopuolisten ammattilaisten tekemillä tarkastuksilla
- Sertifiointin tulee näkyä tuotepakkauksessa

Viinintuotannon kestävää kehitystä edistetään maailmanlaajuisesti. Kestävän kehityksen sertifikaatti kertoo sen edistämiseksi tehdyistä toimenpiteistä juomatuotannossa. Kestävän kehityksen sertifiointi on paikallista ja sen vaatimukset vaihtelevat jonkin verran maasta riippuen. Tyypillisiä toimenpiteitä ovat esimerkiksi viininviljelyssä tai valmistuksessa käytetyn veden tai energian säästäminen. (Alko 2020c)

Alkuviinien määrittely ei ole yksiselitteistä. Rypäleet viljellään ja viinit valmistetaan luonnonmukaisesti, joko luomutuotannon tai biodynaamisen viinituotannon periaatteiden mukaisesti. Rypäleet kerätään käsin. Viinin valmistuksessa ei käytetä lainkaan kemikaaleja ja säilöntäaineita mahdollisimman vähän. Viinit valmistetaan villihiivoilla. Viinejä ei kirkasteta, suodateta tai stabiloida. (Puckette & Hammack 2018, 49.) Alko (2020) käyttää alkuviineistä myös nimityksiä luonnonviinit ja natuviinit.

Hiilineutraaleissa tuotteissa otetaan huomioon tuotteiden valmistuksesta, raaka-aineiden viljelystä, pakkauksesta ja pakkaamisesta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt. Myös logistiikan ja eri tuotantovaiheiden välisten kuljetusten aiheuttamat hiilidioksidipäästöt huomioidaan ja ne tulee sertifioidusti selvittää. Tarkoituksena on, että tuotteen, tässä tapauksessa viinin, valmistuksessa on todennetusti vähennetty hiilidioksidipäästöjä ja jäljellejäävät päästöt on kompensoitu. (Alko 2020d)

5 Viinimaa Itävalta

Tässä luvussa käsitellään Itävaltaa viinimaana, sen tärkeimpiä viinintuotanto-osavaltioita, rypälelajikkeita, sekä maan eettistä ja ekologista viinintuotantoa. Aiheen rajaamiseksi vastuullisella viinintuotannolla tarkoitetaan ympäristövastuullisuutta. Itävallan ekologista viinintuotantoa tarkastellaan maan suurimpien viinituottajaosavaltioiden näkökulmasta.

5.1 Viininviljelyn historiallisia käännekohtia

Itävallan ensimmäiset löydökset viininviljelystä ovat vuodelta 700 eKr., kun keltit ja todennäköisesti heidän edeltäjänsä illyrilaiset aloittivat viiniköynnösten viljelyn (Austrian Wine in Depth 2017, 4).

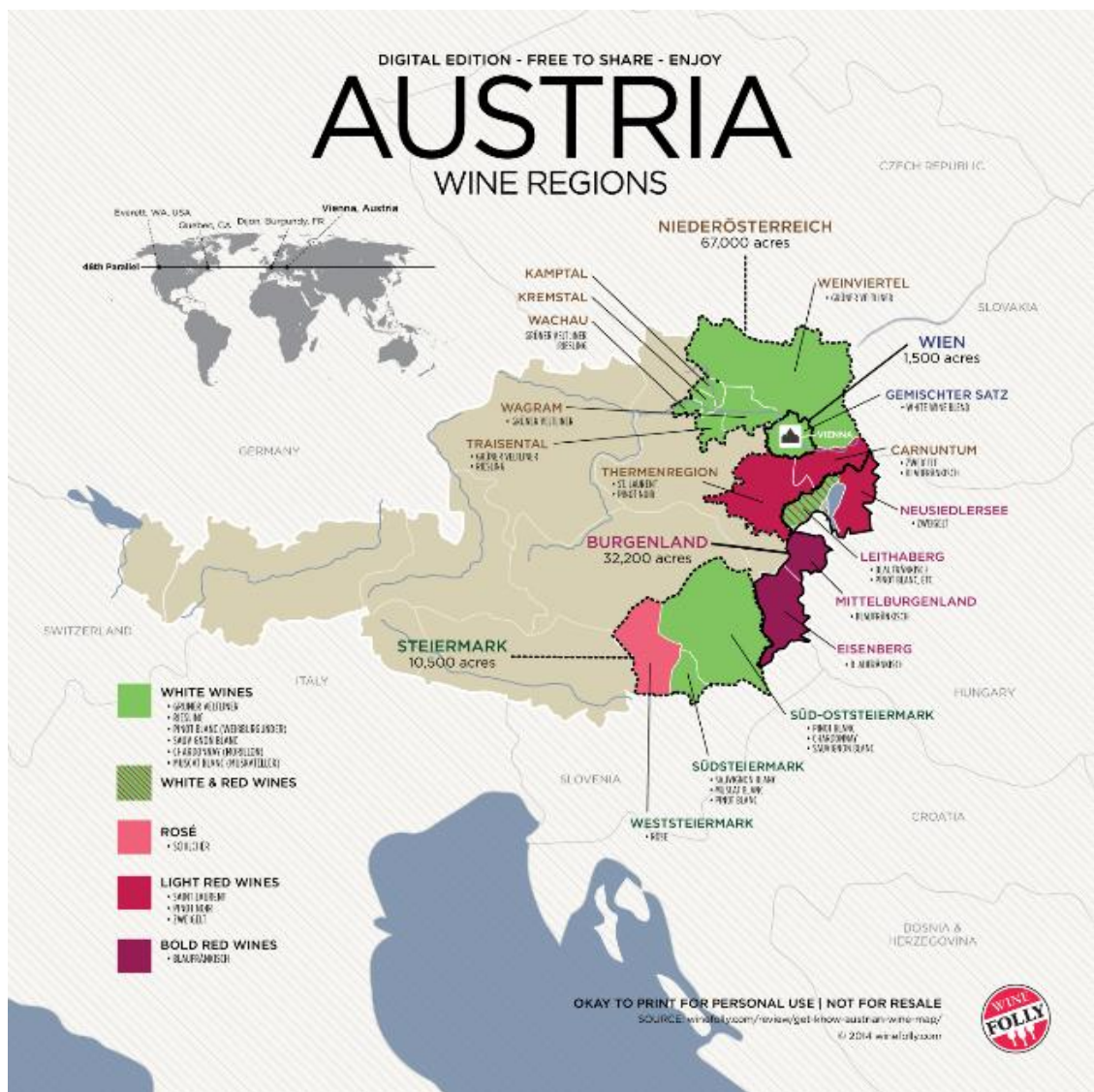
Vuonna 1860 Baron August Wilhelm von Babo perusti ensimmäisen viininviljelyn- ja enologian eli viinivalmistustieteen tutkimuskeskuksen Klosterneuburgiin. Tutkimuskeskus toimi myös alan oppilaitoksena. (Austrian Wine in Depth 2017, 6.)

Vuonna 1985 Saksan viranomaiset havaitsivat, että muutamat itävaltalaiset tuottajat olivat lisänneet liuottimia sisältävää dietyleeniglykolia, jäähdytysnestettä, Saksaan tuotuihin viineihin saadakseen niihin makeutta ja runsautta. Sen seurauksena itävaltalaisien viinien vienti kiellettiin monissa maissa ja myynti romahti, mikä aiheutti maassa viinikriisin. (Parr & Mackay 2018, 286.)

Vuonna 1986 perustettiin The Austrian Market Board edistämään itävaltalaisien viinien myyntiä ja mainetta. Viinikriisin seurauksena paikallisviljelyä ja viljelylainsäädäntöä uudistettiin. Nykyisin Itävallassa noudatetaan korkeimpia laatustandardeja maailmassa. (Austrian Wine in Depth 2017, 6.)

5.2 Tärkeimmät rypäleet

Suotuisten sääolojen ansiosta valtaosa Itävallan viininviljelystä keskittyy maan itäosiin, viljelyä esiintyy paikoitellen kuitenkin koko maassa. Itävallan viinintuotannosta suurin osuus tuotetaan neljässä eri osavaltiossa: Ala-Itävallassa, Wienissä, Burgenlandissa ja Steiermarkissa. Niissä on lukuisia viinialueita, jotka ovat viinityyliltään hyvinkin erilaisia. (Austrian wine 2021a)



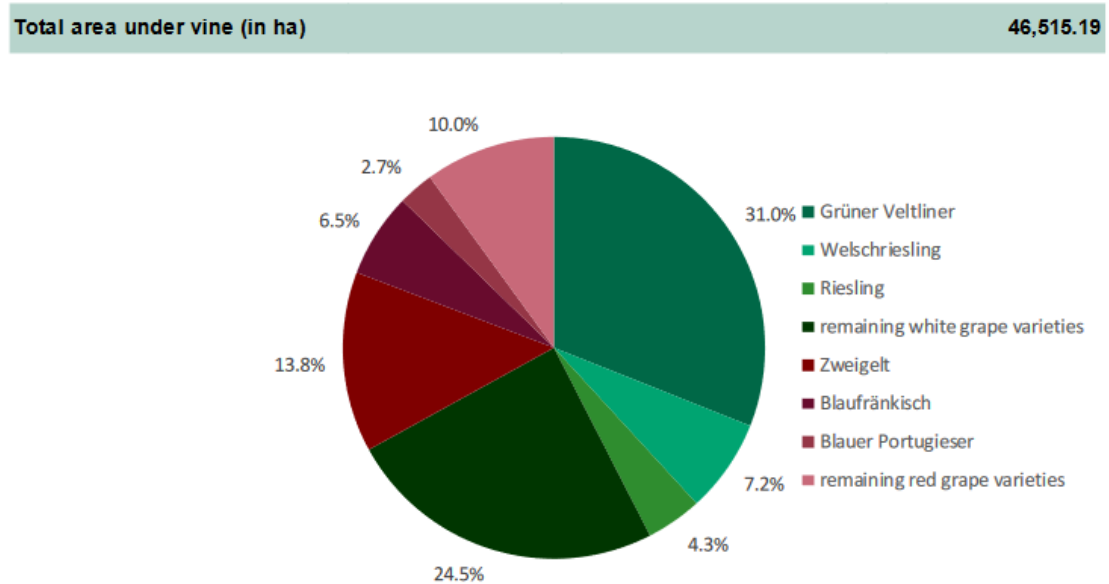
Kuvio 3: Itävallan tunnetuimmat viinintuotanto-osavaltiot viinialueineen sekä eri rypälelajikkeiden jakautuvuus alueiden viljelyssä. Austrian Wine Map. (Wine Folly 2021a)

Valkoisista lajikkeista eniten viljellään Grüner Veltlineriä, Welschrieslingiä ja Rieslingiä. Punaisissa vastaavasti Zweigelt-, Blaufränkisch- ja Blauer Portugieser -lajikkeita on eniten. (Wine Folly 2021b)

Tunnetuimpia paikallisesti eniten viljeltyjä rypälelajikkeita ovat alkuperäislajike valkoinen Grüner Veltliner ja punainen Zweigelt. Alkuperäislajike Grüner Veltlineriä pidetään maan kansallislajikkeena ja sen kokonaisuus koko maan tuotannosta on yli 30%. Lajikkeen viljely keskittyy pääosin Ala-Itävaltaan ja Wieniin, joissa Grüner Veltlineristä valmistetut valkoviinit edustavat maansa parhaimmistoa. (Austrian wine 2021b; Robinson & Harding 2015, 55, 348.)

Vuonna 2019 julkaistusta Austrian Wine Statistics raportista käy ilmi koko maan viiniköynnösten ja lajikkeiden levinneisyys hehtaareina (10 000 neliömetriä), mukana ovat

myös uudet istutetut alueet. Maan viinintuottajaosavaltioiden tiedonkeruujärjestelmät ovat erilaisia liittovaltioiden välillä. Itävallan tilastokeskus raportoi ainoastaan tuotannossa olevat alueet. Raportin tiedot on kerätty eri osavaltioiden toimittamista luvuista, jotka kattavat koko maan tuotannon. (Austrian wine statistics report 2019, 1-7.)



³ Source: Sum total of data provided by the wine-producing federal states (Statistics Austria Lower Austria, Wein-Online Burgenland, Vineyard Register for Styria, Vineyard Register for Vienna, MA 58). As at February 2017.

Kuvio 4: Rypälelajikkeiden osuus Itävallan viinitilojen viljelyn kokonaistuotannossa (ha).
Mittayksikkönä maa- ja metsätalouden pinta-alayksikkö hehtaari (ha) = 10 000 neliömetriä.
(Austrian wine statistics report 2019, 8.)

5.3 Tärkeimmät osavaltiot

Taulukko 1 Tärkeimmät osavaltiot ja viinialueet

OSAVALTIO	KOKONAISPINTA- ALA (ha)	VIINIALUEET	ENITEN VILJELLYT LAJIKKEET
Ala-Itävalta (Niederösterreich)	28.145 ha	Niederösterreich, Weinviertel DAC, Kamptal DAC, Kremstal DAC, Traisental DAC, Carnuntum DAC, Wagram, Wachau DAC, Thermenregion	Valkoiset: Grüner Veltliner, Riesling, Welschriesling, Müller- Thurgau Punaiset: Zweigelt, Blauer Portugieser
Burgenland	13.100 h	Burgenland, Leithaberg DAC, Neusiedlersee DAC, Mittelburgenland DAC, Eisenberg DAC, Rosalia DAC, Ruster Ausbruch DAC	Punaiset: Blaufränkisch, Zweigelt, Merlot, St. Laurent, Cabernet Sauvignon Valkoiset: Grüner Veltliner, Welschriesling, Chardonnay
Wien	637 ha	Wien, Wiener Gemischter Satz DAC	Valkoiset: Gemischter Satz, Grüner Veltliner, Riesling Punaiset: Zweigelt, Pinot Noir
Steiermark (Styria)	4.633 ha	Steiermark, Südsteiermark DAC, Vulkanland Steiermark DAC, Weststeiermark DAC	Valkoiset: Welschriesling, Sauvignon Blanc, Weißburgunder Punaiset: Blauer Wildbacher, Zweigelt

Taulukon tiedot on kerätty sivustolta Austrian wine, julkaisusta Austrian Wine in Depth vuodelta 2017 sekä Austrian wine statistics reportista vuodelta 2019. (Austrian wine 2021c; Austrian wine statistics report 2019, 8-27; Austrian Wine in Depth 2017, 44-82.)

Burgenland tunnetaan erityisesti punaviinin tuottajana. Yli puolet, 55,6%, osavaltion viinintuotannosta tuotetaan punaisista lajikkeista. Osavaltion ilmasto-olosuhteet ovat ihanteelliset täyteläisten runsaiden punaviinien tuotantoon. Burgenlandin viinialueilla vallitsee monin paikoin Panonian tasangon lämmin ilmasto, jonka lisäksi Neusiedlersee-järvi ja sen ympäristön korkea ilmankosteus tarjoavat ihanteelliset olosuhteet erityisesti korkealaatuisten makeiden jälkiruokaviinien tuotantoon. Burgenland tunnetaan myös edistyksellisistä ja innovatiivisista viinintuottajistaan, mielenkiintoisesta vastuullisista viineistään sekä uusista tuotantoratkaisuistaan. Paikallisia viinintuottajia pidetään osavaltion viinimarkkinatalouden kannattelijoina ja menestyksen salaisuutena. (Austrian wine statistics report 2019, 17; Austrian Wine in Depth 2017, 62.)

Wienin osavaltion viinintuotannosta tekee erityisen sen määrä, huomioiden, että viininviljely ja tuotanto tapahtuvat ainoastaan Itävallan pääkaupungin alueella. Toisin kuin monen muun suurkaupungin pienet viinialueet, Wienin 612 hehtaarin viljelmät ovat kaupungin elinkeinoelämän tärkeä taloudellinen osatekijä. Viljelmät sijaitsevat esikaupunkialueilla sekä kaupungin rajaseudulla. Osavaltiossa tuotetaan erityisesti huippulaatuisia valkoviinejä. (Austrian Wine in Depth 2017, 81.)

Kaikki kolme Styrian viinialuetta sijaitsevat Steiermarkin osavaltion eteläisissä osissa keskellä Itävallan Alppien itäistä osaa. Viinialueet eroavat toisistaan mm. viljelyolosuhteiltaan ja keskittyvät esimerkiksi eri lajikkeiden viljelyyn. Viinialueista kaakkoisinta - viinialue Vulkanland Steiermarkia - pidetään erityisenä sen vulkaanisten kivilajien rikastuttaman maaperän ansiosta. (Austrian Wine in Depth 2017, 73-75.)

Ala-Itävallan osavaltio tuottaa yli puolet koko Itävallan viineistä. Ala-Itävallan viinialueet ovat Carnuntum, Kamptal, Kremstal, Thermenregion, Traisental, Wachau, Wagram ja Weinviertel nimiset viinialueet. Osavaltion viinialueet sijaitsevat Tonavan ja sen sivujokien varrella noin 100 km:n mittaisella välimatkalla aina Wienistä Tšekin rajaan saakka. Viini-istutuksia esiintyy koko matkalta ja ne sijaitsevat vaihdellen Tonavan molemmin puolin. (Robinson ym. 2015, 54-55, 509.)

Ala-Itävalta tarjoaa otolliset olosuhteet viininviljelyyn. Osavaltiossa on kahdeksan eri viinialuetta, joilla on omat erityispiirteensä, minkä vuoksi viljeltävien lajikkeiden esiintyvyydessä ja tuotannossa on alueellisia eroja. Maaperä on ravinnerikasta ja monimuotoista. Tonavan läheisyys aiheuttaa esimerkiksi korkean ilmankosteuden. (Austrian Wine in Depth 2017, 45.)

Ala-Itävallan viinintuotanto tunnetaan erityisesti valkoisista lajikkeistaan: Grüner Veltlineristä ja Rieslingistä. Vaikka viimeksi mainitulla on alle 5% osuus osavaltion viljelypinta-alasta, sen laatu korvaa määrän tunnettavuudessa ja hinnassa, sekä palvelee viinialueiden maaperää ja ilmasto-oloja. Kansallislajike Grüner Veltliner kattaa yli puolet osavaltion kokonaistuotannosta, sillä viljelyolosuhteet ovat hyvät lajikkeen viljelyyn. Ala-Itävallan tunnetuimpina viinialueina pidetään Wachauta, Kremstalia ja Weinvierteliä. (Robinson ym. 2015, 54-55, 348.)

5.4 Itävalta vastuullisten viinien tuottajana

Itävaltalaiset rakastavat maansa luontoa. Ympäristönsuojelu, puhdas vesi, terveelliset ja geenimuuntelusta vapaat elintarvikkeet, luonnon monimuotoisuuden edistäminen sekä energia- ja materiaalitehokkuus ovat heille tärkeitä. Itävalta on edistänyt luomuviljelyään esimerkillisesti. Noin 27 prosenttia maatalouden kokonaisviljelystä on luomutuotantoa ja 16 prosenttia maan viinitarhoista viljellään luomuviljelyperiaatteiden mukaisesti. Niistä viidesosa on biodynaamisia. Itävallassa on myös oma virallinen kestävä viininviljelyn sertifiointijärjestelmä, jonka lisäksi valtaosa rypäleistä korjataan käsin. Maan ekologiset viinit ovat saaneet tunnustusta kansainvälisesti ja maan viininvienin liikevaihto on kasvussa. Edeltävät luvut pohjaavat Ministry for Agriculture, Regions and Tourism:n, sekä Associations Respekt-BIODYN and Demeter julkaisuihin alkuvuodelta 2021. (Austrian wine 2021d)

Ilmaston muutoksen vaikutuksia Itävallan viinintuotantoon on mitattu jo vuodesta 1961. Jokaisen suurimman viinintuottajaosavaltion viinintuottajia on ollut mukana ilmaston muutoksen seurannassa. Tilastoissa käy ilmi selvästi miten ilmasto on lämmennyt eripuolilla maata, mikä näkyy eri alueiden keskilämpötilamittauksissa sekä korkeimpia ja matalimpia lämpötiloja vertailtaessa. Ero on selkeä etenkin vuosien 1990-2004 ja 2004-2017 keskilämpötiloja vertailtaessa, jonka aikana alueiden keskilämpötila nousi keskimäärin 0,5 °C. (Austrian wine statistics report 2019, 38-39.)

Temperatures in selected Austrian wine-producing municipalities

in m/°C	Altitude	Avg. temp. 1961–1990	Avg. temp. 1990–2004	Avg. temp. 2004–2017	Difference 1990–2004 vs 2004–2017
Illmitz (B)	117	10.9	10.3	11.3	1.0
Neusiedl am See (B)	154	10.3	10.5	11.4	0.9
Deutschkreutz (B)	192	9.9	-	10.5	-
Wörterberg (B)	400	9.4	8.8	10.1	1.3
Bernstein (NO)	600	8.4	9.0	9.2	0.2
Eisenstadt (B)	184	10.4	10.3	11.0	0.7
Graz (ST)	337	9.5	9.7	10.6	0.9
Deutschlandsberg (ST)	353	9.3	9.2	9.8	0.6
Leibnitz/Silberberg (ST)	332	9.5	9.2	10.2	1.0
Hollabrunn (NO)	253	9.0	9.4	9.9	0.5
Falkenstein (NO)	302	9.2	-	10.2	-
Retz (NO)	320	9.2	9.6	10.2	0.6
St. Pölten (NO)	273	9.4	9.6	10.2	0.6
Baden, Bad Vöslau, Gumpoldskirchen (NO)	230	10.0	10.2	11.1	0.9
Schwechat (NO)	184	9.9	10.2	11.0	0.8
Tulln/Langenlebarn (NO)	175	9.5	10.0	10.6	0.6
Krems (NO)	204	9.6	9.7	10.4	0.7
Langenlois (NO)	204	9.2	9.6	10.2	0.6
Wien - Hohe Warte	198	10.3	10.6	11.1	0.5

Figure 11: Average annual temperatures in °C³³

Kuvio 5: Itävallan eri alueiden mitatut keskilämpötilat ajanjaksoilla 1969-1990, 1990-2004 ja 2004-2017. (Austrian wine statistics report 2019, 39.)

Kolmea neljäsosaa Itävallan viineistä viljellään nykyisin integroidun viininviljelyn periaatteiden mukaisesti. Viininviljelyn ympäristöhaittojen vaikutuksia alettiin tutkia 1980-luvulla, jolloin haitallisten tai mahdollisia haittavaikutuksia aiheuttavien kemiallisten lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä alettiin rajoittaa ja osa kiellettiin kokonaan. Kestävien viljelyperiaatteiden toteutumista, maaperälle haitallisten lannoitteiden käyttöä sekä tuholaiistorjuntaa valvotaan Itävallassa erillisellä lailla - Austrian Wine Law, joka pohjaa EU:n neuvoston ja komission maan- ja viininviljelyä käsittävään lainsäädäntöön. (Austrian Wine in Depth 2017, 16, 34.)

Tuoreimman Austrian Wine Statistics reportin (2019, 29) mukaan luomuviljelyn osuuden kasvu maan viinin kokonaistuotannossa on ollut huomattava. Vuodesta 2000 - vuoteen 2019 mennessä Itävallan tärkeimpien viinintuottajaosavaltioiden luomutuotannon on tilastoitu kasvaneen 1,8 prosentista - 15,5 prosenttiin. Austrian Wine (2021) sivuston tietojen perusteella luomuviinitiloja löytyy nykyään jo 16 prosenttia maan kokonaisviininviljelystä.

Organic Vineyard Area					
in ha	Burgenland	NÖ	STMK	Wien	Austria
2000	246	472	44	1	764
2001	276	477	51	1	806
2002	303	612	65	2	985
2003	353	736	67	4	1,163
2004	360	787	92	4	1,247
2005	418	807	116	4	1,349
2006	396	850	114	5	1,369
2007	716	1,356	156	19	2,252
2008	829	1,423	161	23	2,442
2009	1,063	1,510	200	56	2,839
2010	1,333	1,809	235	61	3,453
2011	1,463	1,949	229	69	3,726
2012	1,511	1,987	241	74	3,828
2013	1,547	2,078	237	78	3,958
2014	1,539	2,279	327	102	4,265
2015	1,620	2,386	470	131	4,627
2016	1,718	2,727	486	149	5,104
2017	1,835	3,101	578	163	5,716
2018	1,895	3,322	567	174	6,002
2019	1,894	3,891	546	187	6,567

Figure 4: Evolution of organic vineyards (in hectares)²⁵
according to IACS

Kuvio 6: Vuosittainen luomuviniinilojen osuus hehtaareina. (Austrian wine statistics report 2019, 29.)

Share of organic vineyards*					
in %	Burgenland	NÖ	STMK	Wien	Austria
2000	1.9	1.7	1.3	0.6	1.8
2001	2.3	1.8	1.5	0.3	1.9
2002	2.5	2.3	1.8	0.5	2.3
2003	2.9	2.8	1.9	1.4	2.7
2004	2.9	2.9	2.5	1.4	2.9
2005	3.3	3.0	3.1	1.3	3.1
2006	3.3	3.2	3.0	1.8	3.2
2007	6.3	5.3	4.0	6.0	5.5
2008	7.3	5.5	4.1	6.9	5.9
2009	9.4	5.9	5.0	14.5	6.9
2010	11.6	7.1	5.8	15.5	8.3
2011	12.7	7.6	5.5	17.1	8.9
2012	13.1	7.8	5.6	17.8	9.2
2013	13.5	8.2	5.5	18.5	9.5
2014	14.3	9.1	7.6	23.3	10.5
2015	15.5	9.6	11.1	26.1	11.5
2016	16.1	10.8	11.1	29.4	12.5
2017	16.8	12.1	12.8	31.9	13.7
2018	17.1	12.9	12.3	33.7	14.2
2019	17.2	15.0	11.7	36.2	15.5

Figure 5: Percentage share of organic vineyards to total vineyards according to IACS

Kuvio 7: Vuosittainen luomuviniinilojen osuus prosentteina. (Austrian wine statistics report 2019, 29.)

Austrian Wine Statistics reportin (2019, 30) mukaan biodynaamisesti sertifioituja viinialueita oli Itävallassa yhteensä 1219 hehtaaria koko maan tuotannosta. Itävaltalaisen Rudolf Steinerin (1861- 1925) ajatuksia, oppeja ja menetelmiä pidetään biodynaamisen viininviljelyyn

pohjana. Perusajatuksena on ekologisesti kestävä luomutuotanto ja holistinen ajattelutapa, jonka mukaan viinitila on kasvit, ihmiset ja eläimet sisältävä ”elävä organismi”. Holistinen (holistic) tarkoittaa kokonaisvaltaista tai kokonaisuudesta määräytyvää. (Robinson ym. 2015 82; Kuusi, Bergman & Salminen 2013, 325.)

Esimerkki itävaltalaisen viinintuottajien innovaatiisuudesta on vuonna 2007 Itävaltaan perustettu kansainvälinen Respekt- biodynaaminen viininviljelyn yhdistys. Yhdistyksen ajatuksena on viinien korkea laatu ja niiden biodynaamiset tuotantoperiaatteet, jotka näkyvät yhdistyksen viinintuottajien toimintaperiaatteissa sekä heidän viineissään. Respekt-yhdistys muutti vuonna 2015 nimensä respekt-BIODYN yhdistykseksi ja on herättänyt kiinnostusta kansainvälisesti ja paikallisten viinintuottajien keskuudessa. Perustajajäseniin lukeutuvat kaksitoista itävaltalaisista sekä yksi Etelä-Tirolilainen viininvalmistaja. Nykyisin mukana on myös useita saksalaisia viinintuottajia. Vuonna 2012 esiteltiin ensimmäinen respekt-sertifioitu viinin vuosikerta. (Respekt-Biodyn 2021)

5.4.1 Sustainable Austria -sertifikaatti

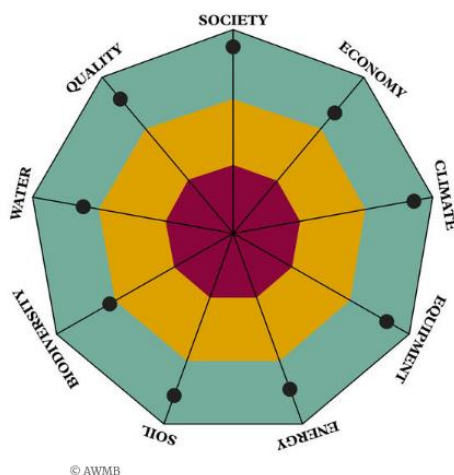
Sustainable Austria (Nachhaltig Austria) - ”kestävän viininviljelyn sertifiointijärjestelmä” on Itävallan viininviljelijöiden liiton vuonna 2015 perustama sertifikaatti, jota pidetään myös eräänlaisena maan kestävän viininviljelyn -kampanjana. Sertifiointijärjestelmän tarkoituksena on yksilöidä itävaltalaiset viinit ja tuottajat, jotka täyttävät tuotannossaan vastuulliseen viinituotantoon vaadittavat taloudelliset, ympäristövastuulliset ja sosiaaliset kriteerit. Sertifikaatti ottaa huomioon kestävän kehityksen näkökulmat, joilla edistetään Itävallan vastuullista viinintuotantoa. Sertifikaatin saadakseen viininviljelijät käyvät läpi kaksivaiheisen arviointiprosessin, jonka aikana heidän tulee osoittaa, että kaikki vaadittavat kestävän kehityksen osa-alueet toteutuvat tuotantoprosessissa. Arvioinnissa seurataan mm. energiaystävällisten tuotantoprosessien toteutumista ja ekologisia viljelyratkaisuja, myös työtenkijöiden eettistä kohtelua ja vastuullisen liiketoiminnan toteutumista. (Sustainable Austria Goals 2018; Sustainable Austria 2021a)



Logos "Sustainable Austria", © Austrian Winegrowers Association

Kuvio 8: Nachhaltig Austria/ Sustainable Austria sertifikaatti (Sustainable Austria 2021b)

"Kestävän viininviljelyn sertifikaatti" on useiden vuosien tieteellisen tutkimuksen tulosta, jonka Itävallan viininviljelijöiden liitto toteutti yhteistyössä eri tutkimusalojen teknisten asiantuntijoiden kanssa. Arvointiprosessia varten hankkeessa kehitettiin verkkotyökalu (online-tool), jonka avulla on mahdollista mitata paikallisen viinituotannon kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista. Verkkotyökalun avulla paikallisviljelijät voivat myös itsenäisesti arvioida ja mitata kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista. Tulosten perusteella on mahdollista hakea oikeutta sertifikaattiin. (Nachhaltigkeits folder 2019; Austrian Wine in Depth 2017, 18.)



Kuvio 9: Online-tool (Sustainable Austria 2021c)

Verkkotyökalun avulla mitataan viininviljelijöiden kestävän kehityksen periaatteiden mukaista toimintaa - grape production, winemaking, structure of the vineyards, social factors, economics. (Austrian Wine in Depth 2017, 19.)

Sustainable Austria -sertifikaatin varmentamia viininviljelyalueita mitattiin olevan lähes 5790 hehtaaria vuonna 2019. Se on 12,4% koko maan viininviljelyn pinta-alasta (46 515 hehtaaria). Sustainable Austria -sertifikaatin sekä luomusertifioitujen alueiden lisäksi Itävallasta löytyy biodynaamisesti sertifioituja viinialueita. (Austrian wine statistics report 2019, 30.)

1.8 "Sustainable Austria"-certified areas under vine

in ha	2017	2018	2019	+/- in %
Carnuntum	10.9	39.4	137.1	248.2%
Kamptal	505.1	662.7	694.8	4.8%
Kremstal	232.7	305.5	363.6	19.0%
Thermenregion	5.9	21.5	74.2	245.3%
Traisental	98.4	110.4	108.0	-2.2%
Wachau	4.5	473.7	475.6	0.4%
Wagram	340.6	318.5	421.4	32.3%
Weinviertel	462.1	446.1	864.8	93.8%
Niederösterreich	1,660.3	2,377.7	3,139.5	32.0%
Leithaberg	212.0	225.1	316.8	40.7%
Mittelburgenland	123.7	152.3	300.4	97.2%
Neusiedlersee	191.1	476.9	1,315.2	175.8%
Eisenberg	6.3	13.8	12.7	-7.8%
Burgenland	533.1	868.1	1,945.1	124.1%
Südsteiermark	150.4	233.3	526.1	125.5%
Vulkanland Stmk	9.1	9.1	9.1	0.0%
Weststeiermark	0.0	0.0	32.9	n/a
Steiermark	159.5	242.3	568.1	134.4%
Wien	135.4	135.2	137.1	1.4%
Austria	2,488.3	3,623.3	5,789.8	59.8%

Figure 6: "Sustainable Austria"-certified areas under vine in Austria²⁸

The "Sustainable Austria"-certified areas under vine amounted to almost 5,790 ha in 2019. This represents 12.4% of the total area under vine in Austria (46,515 ha).

Kuvio 10: Sustainable Austria -sertifioitujen viininviljelmien osuus suurimmissa osavaltioissa sekä Itävallan kokonais viininviljelyssä (ha), vuosina 2017-2019. (Austrian wine statistics report 2019, 30.)

Jokaisessa osavaltioissa Sustainable Austria -sertifioitujen viininviljelmien osuus on kasvanut vuosina 2017 - 2019 . Viinintuottajaosavaltioista Steiermark on kasvattanut sertifioitujen viljelmiensä osuutta 159,5 hehtaarista 568,1 hehtaariin. Osavaltion kasvuprosentti on peräti 134,4 prosenttia vain kolmessa vuodessa. Erityisesti viinialue Südsteiermark erottuu edukseen 125,5 prosentin kasvullaan. Osavaltioista toisena on Burgenland, joka on kasvattanut Sustainable Austria -sertifioitujen viininviljelmiensä osuutta 533,1 hehtaarista 1945,1 hehtaariin. Burgenlandissa kasvua on kertynyt kolmessa vuodessa 124,1 prosenttiyksikköä, ja sen viinialueista erityisesti Neusiedlersee erottuu edukseen 175,8% prosenttiyksikön kasvullaan. Alue on viisinkertaistanut sertifioitujen viininviljelmiensä osuuden vain kolmessa vuodessa. Hehtaareissa mitattuna Sustainable Austria -sertifioituja viininviljelmiä löytyy eniten Ala-Itävallasta, jossa vuoden 2019 viljelyosuus oli yht. 3139,5 hehtaaria. Osavaltion sertifioitujen viljelmien osuuden kasvu on ollut kuitenkin tasaisempaa Ala-Itävallan viinin kokonaistuotantoon suhteutettuna. Sustainable Austria -sertifioitujen viinialuiden kasvu on noussut 32,0 prosenttia. (Austrian wine statistics report 2019, 30.)

6 Tutkimusmenetelmät ja tavoite

Opinnäytetyössä haettiin vastausta seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Miten ekologisuus ja eettisyys toteutuvat Itävallan viinintuotannossa?
- Mitä ovat vastuullisesti tuotetut viinit?
- Miten ympäristövuastuullisuus on muuttanut viinialaa ja mitkä ovat sen ajankohtaisia viinitrendejä?

Opinnäytetyö noudattaa kvalitatiivista eli laadullista menetelmätyyppiä, jonka tarkoituksena on tutkia kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 152). Opinnäytetyössä tutkittiin viinialan ympäristövuastuullisuutta ja Itävallan vastuulliseen viinintuotantoon liittyviä syitä. Tutkimus pohjautuu teoreettiseen tietoperustaan, kahteen teemahaastatteluun, sekä aineiston ja teoreettisen viitekehyksen sisällönanalyysiin.

6.1 Tutkimusmenetelmät

Ennakointiin (foresight) kuuluvat tulevaisuuden luotaus ”näkeminen” ja tulevaisuuden suunnittelu ”tekeminen”. Tarkoituksena on tarkastella systemaattisesti ja pitkäjänteisesti esimerkiksi liike-elämän tulevaisuutta sekä pyrkiä tunnistamaan strategisia tutkimus- ja kehittämisalueita, joista seuraa esimerkiksi jokin taloudellinen hyöty. Ennakointi alkaa ongelman asettelusta tai päätöksentekokysymyksestä. Ensin pohditaan, mitä ennakoitaan, mitä tavoitellaan ja millaisiin kysymyksiin etsitään vastausta. Kun tarpeet on määritelty, mietitään, mistä tietoa saadaan, minkä verran tarvitaan taustatietoa historiasta, nykytilasta ja tulevaisuudesta, millaisia määrällisiä ja laadullisia materiaaleja on olemassa ja mitä hankitaan itse. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 90-92.)

Teemahaastattelu on aineiston keruumenetelmä. Se edustaa puolistrukturoitua haastattelua, jolla tarkoitetaan lomakehaastattelun ja strukturoimattoman haastattelun välimuotoa. Haastattelumenetelmä pohjaa Mertonin, Fiskenin ja Kendallin (1956) julkaisemaan kirjaan *The Focused Interview* ja kirjassa kuvaavattuun kohdennettuun haastatteluun (the focused interview). Teemahaastattelu eroaa kohdennetusta haastattelusta siinä, ettei se edellytä tiettyä kokeellisesti aikaansaatua yhteistä kokemusta, vaan haastattelu kohdennetaan tiettyihin aihepiireihin. Lähtökohtana on oletus, että kaikkia yksilön ajatuksia, uskomuksia, kokemuksia ja tunteita voidaan tutkia menetelmällä. Teemahaastattelu soveltuu hyvin kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän tutkimushaastattelulajiksi, eikä se ota kantaa haastattelukertojen määrään tai siihen, miten pitkälle aiheen käsittelyssä mennään. Teemahaastattelun keskeisin ajatus on edetä tiettyjen teemojen ja tutkittavan aiheen teoreettisen viitekehyksen varassa. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 47-48.)

Teemahaastattelut analysoidaan haastatteluaineiston analyysillä. Haastattelutilanteessa teemahaastattelu äänitetään ja litteroidaan, joka tarkoittaa nauhoitetun aineiston puhtaaksi kirjoittamista. Haastatteluaineiston analysointi aloitetaan aineistoon perehtymällä, minkä jälkeen se luokitellaan teema-alueittain, jotta löydetään mahdollisia yhteyksiä käytettyyn teoriaan. Se helpottaa ymmärtämään kokonaisuutta ja tulkitsemaan aineistoa sekä auttaa liittämään ilmiöitä tutkimuksen aihealueeseen. Haastattelujen määrä ja analysointitapa riippuvat tehtävän luonteesta ja tavoitteista. Analyysiosuudessa haastattelujen määrä ei korvaa laatua. (Ojasalo ym. 2014, 110-111.)

Haastatteluaineiston analyysissä hyödynnetään induktiivista sisällönanalyysia, jonka lähtökohtana on induktiivinen prosessi. Keskeisenä ajatuksena on kiinnostus useasta yhtäaikaaisesta tekijästä, jotka vaikuttavat tutkimuksen lopputulokseen. Induktiivisessa päättelyssä keskeistä on aineistolähtöisyys, joka tukee kvalitatiivista menetelmätyyliä. (Hirsjärvi ym. 2000, 25, 136.)

7 Opinnäytetyön aineisto

Aineiston keruuna toteutettiin kaksi teemahaastattelua suomalaisen ja itävaltalaisen viinialan asiantuntijan kanssa. Haastattelujen tarkoituksena oli hankkia tietoa ja näkökulmia valitun teorian ja tutkimusaiheen syvempää tarkastelua ja analysointia varten. Haastateltavat valittiin heidän alakohtaisen asiantuntemuksensa perusteella. Molemmat ovat työskennelleet alalla 4-9 vuotta, tuntevat viinialan vastuullisuusnäkökulmaa, eri osa-alueita, ajankohtaisia ilmiöitä sekä viinimaa Itävallan erityispiirteitä. Haastateltavien tutkintotausta ja kansainvälinen kokemus olivat myös peruste heidän valintaansa. Molemmat haastateltavat olivat entuudestaan tuttuja.

Haastatteluja varten kerätty teoreettinen viitekehys antoi valmiudet trendien ja lähitulevaisuus -aiheen käsittelyyn. Haastattelukysymysten asettelussa hyödynnettiin megatrendi- ja trenditutkimus -ajatusta, joka liittyy ennakointiin (Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti. 2014, 31). Haastattelun teemat ja kysymykset valittiin tukemaan asetettuja tutkimuskysymyksiä. Valittuja haastatteluteemoja oli yhteensä kolme: vastuulliset viinit, Itävallan vastuulliset viinit ja tulevaisuuden ekologinen viinituotanto. Haastattelukysymyksiä oli yhteensä kaksitoista ja ne olivat haastateltaville samat. Haastattelut etenivät teemoittain, osittain avoimena keskusteluna. Haastattelukieliä olivat suomi ja englanti. Haastattelutilanteissa hyödynsin alakohtaista tuntemustani kommentoidessani vastauksia ja esittäessäni tarkentavia lisäkysymyksiä.

Teemahaastattelut toteutettiin viikolla 12, 22. - 28.3.2021, Google Meetsin videopuhelujen välityksellä. Ne olivat kestoltaan 22:40 ja 52:35 minuuttia. Haastattelut nauhoitettiin haastateltavien suostumuksella, minkä jälkeen nauhoitettu aineisto litteroitiin ja luettiin useaan kertaan, nauhoitteita kuunnellen. Hankittu aineisto tuki valittua teoriapohjaa. Aineisto tulostettiin paperiversiona, jotta siihen oli helpompi tehdä merkintöjä. Tarkoituksena oli tunnistaa tärkeitä ja yhteneviä teemoja suhteessa valittuun teoriaan, sekä löytää tutkimuksen kannalta oleellisin uusin tieto.

Valitsin opinnäytetyön tutkimusaiheen oman kiinnostuksen, kokemuksen ja alakohtaisen tuntemuksen perusteella. Aineiston sisällön käsittelyssä ja teemojen tarkastelussa hyödynsin myös omaa asiantuntemustani. Kokemukseni viinialalta sekä yli viiden vuoden työkokemukseni alkoholin vähittäismyyntin parissa auttoivat haastatteluaineiston sisällön ymmärtämistä, aineiston jäsentelyä ja sisäistämistä, sekä uusien nousevien teemojen ja ilmiöiden tunnistamista.

Haastateltavat on esitetty tutkimuksessa anonymisti ja tulosten ymmärrettävyyden kannalta haastattelujärjestyksessä seuraavasti:

Teemahaastattelu 1. suomalainen asiantuntijahaastattelu

Teemahaastattelu 2. itävaltalainen asiantuntijahaastattelu

Aineiston sisältöön viitattaessa on käytetty ilmaisuja: suomalainen tai itävaltalainen asiantuntija.

Esimerkkilause. Suomalaisen asiantuntijan mukaan edesmennyt Itävallan viinikriisi on edesauttanut maan viinintuotannon kehitystä ja sen nykyaikaisia tekniikoita, joiden ansiosta uudempi viinintuottajasukupolvi voi keskittyä enemmän tuotannon kannalta oleellisiin asioihin.

Haastatteluaineisto on kuvattu ja analysoitu seuraavassa luvussa. Yksilöityihin vastauksiin on viitattu joko edeltävän esimerkkilauseen mukaisesti tai suorina lainauksina. Teoksessaan Tutkimushaastattelu Hirsjärvi ja Hurme kertovat (2000, 169), että kvalitatiivisen haastatteluaineiston tulokset voidaan esittää tekstinä, numeroina, kuvina tai kuvioina. Tarvittaessa tutkimuksen tulos tai tulkinta voidaan esittää yhdellä tai useammalla tavalla tai eri tapojen yhdistelmänä.

Teemahaastattelu soveltui hyvin aineiston keruumenetelmäksi, sillä halusin hankkia aineiston, jossa haastattelujen laatu ja haastateltavien asiantuntemus korvaisivat haastattelujen lukumäärän. Hankitun aineiston kannalta suurin etu oli kahden eri maan ammattilaiselta saatu asiantuntijanäkökulma. Vaikka haastattelukysymykset olivat haastateltaville samat, vastausten sisältö vaihteli eri teemojen sisällä - näin vastauksiin saatiin laaja ja eri viinialan osa-alueet kattava sisältö. Osa haastattelukysymyksistä oli tarkoituksenmukaisesti asettelultaan laajempia, samalla toivoin jättäväni enemmän ”tilaa” haastateltavien asiantuntemukselle lähestyä esitettävää kysymystä.

8 Tutkimustulokset ja analyysi

Haastatteluteemat:

Teema 1. Vastuulliset viinit

Teema 2. Itävallan vastuulliset viinit

Teema 3. Tulevaisuuden ekologinen viinintuotanto

Taulukko 2 Molemmissa haastatteluissa useasti esiintyneet aiheet

Aihe	Esiintyvyys haastatteluteemoissa
Vastuulliset sertifikaatit	Teema 1. Teema 2. Teema 3.
Uudet lajikkeet	Teema 1. Teema 2.
Uusi sukupolvi - viinintuottajat & kuluttajat	Teema 1. Teema 2. Teema 3.

Taulukkoon on kerätty haastatteluissa useasti esiintyneitä aiheita.

Aineiston ja opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen perusteella on selvää, että vastuullisuus on olennainen osa nykyistä viinialaa. Vastuullisuus on näkynyt viinialalla pitkään, mutta tutkimus antoi lisää tietoa sen eri osa-alueista. Ilmaston muutos vaikuttaa ja on vaikuttanut maailmanlaajuisesti viininviljelyyn, tuotantoketjuun ja tuotteistukseen ja jopa viinin olemukseen, kuten aromimaailmaan. Aineistossa viininviljelyn kannalta esiin nousseita teemoja olivat mm. muuttuvat ilmasto-olosuhteet ja niiden tuomat haasteet eri alueiden paikallisviljelyssä, esimerkiksi liiallinen kuivuus, kosteus tai sateiden määrä. Aineistossa kuvattiin erilaisia viljelyoloja helpottavia menetelmiä, joita viininviljelijät hyödyntävät taistellessaan sään ääri-ilmiöitä vastaan. Lämpötilat ovat nousseet Euroopassa ja muualla maailmassa. Vaihtuvat lämpötilat, kuten äkillinen kylmyys, haastavat myös viinintuottajia.

” In Austria, more often a problem is late frost. It’s starting earlier to bloom and afterwards in May - end of April - May - we often have late frost, which can destroy whole harvest.”
(Teemahaastattelu 2. 2021)

Muuttuvat ilmasto-olosuhteet vaikuttavat paikallisviljelyyn ja muuttavat sitä myös alueellisesti. Tätä aineistossa tukivat asiantuntijoiden mainitsemat uudet ja aiemmin tunnetut viinialueet, joissa uudenlainen viininviljely yleistyy. Mielenkiintoisia ovat myös uudet viinimaat, kuten Puolan nykyinen viinintuotanto. Monissa tunnetuissa Euroopan viinimaissa muuttuvat viljelyolosuhteet ovat vaikuttaneet esimerkiksi siihen, miten uusia alueellisia rypälajikkeita otetaan viljelyyn. Aineistossa mainittiin esimerkkinä Ranskan viinialue Bordeaux, jossa viinilainsäädäntöä on muutettu, jotta alueella on mahdollista viljellä

uusia rypälelajikkeita. Samalla Bordeauxin jo viljellyistä lajikkeista ovat yleistyneet enemmän ne, jotka kestävät paremmin alueen korkeampia lämpötiloja. Aineistossa kuvattiin, miten paikallisesti viljeltyt rypälelajikkeet eivät välttämättä enää palvele samalla tavoin alueensa viljelyolosuhteissa, joka näkyy usein viinin olemuksessa. Esimerkiksi lisääntyvästä lämmöstä ja auringon valosta johtuen, lajikkeiden sokeripitoisuus on kasvussa, mikä tarkoittaa usein korkeampaa alkoholipitoisuutta viinissä. Myös makuvirheitä esiintyy yhä enemmän.

” Problem - especially for Grüner Veltliner and for the Austrian grape varieties - is that they are famous for their acidity. The higher amount of the sun means lower inner concentration of organic acids, and that leads to higher concentration of carbohydrates. More sun hours mean more sugar in grapes...” (Teemahaastattelu 2. 2021)

Aineiston yksi toistuva teema oli nykyiset uudet rypälelajikkeet, joita on kehitetty risteyttämällä ja kloonamalla vanhoja lajikkeita keskenään. Puhutaan täysin uusista lajikkeista, jotka kestävät paremmin sään ääri-ilmiöitä, kuten kuivuutta. Nämä muuttuvia ilmasto-oloja varten kehitetyt lajikkeet eivät ole viinialalla täysin uusi ilmiö, mutta aineisto auttaa ymmärtämään, miten uudet lajikkeet voivat todella edistää ympäristöystävällisempää viininviljelyä. Itävaltalaisen asiantuntijan mukaan itävaltalaiset viinintuottajat näkevät uusissa lajikkeissa potentiaalia. Niitä viljellään, mutta haasteena on tuottaa tasalaatuisia viinejä tai saada haluttua kuluttajakysyntää, sillä kuluttajat eivät vielä tunne uusia lajikkeita tai niiden makumaailmaa. Aineistossa itävaltalainen asiantuntija kuvasi lajikkeiden viljelyn tuomia hyötyjä ja esimerkiksi, miten ne auttavat vähentämään tuholiaistorjuntaa ja edesauttavat vastuullisempaa paikallistuotantoa. Hän nosti edellä mainitut lajikkeet myös yhdeksi ekologisista nousevista viinitrendeistä.

”...luomu on tietenkin kova sana - ollut aiemmin ja on edelleen - mutta sen rinnalle on hyvin vahvasti tullut vegaanisuus, ja nyt näyttäisi että hiilineutraalius on myös tulossa kovaa tahtia...” (Teemahaastattelu 1. 2021)

Viinitrendeissä kuluttajaa kiinnostavat yhä enemmän viinin ekologiset ja eettiset tuotantotekijät. Aineistossa suomalainen asiantuntija kuvasi vastuullisuutta viinimarkkinoilla megatrendiksi. Tämä poiminta oli tutkimuksen kannalta erityisen tärkeää, sillä yksi sen lähtökohdista oli ymmärtää paremmin viinialaan vaikuttavia vastuullisuustekijöitä. Vastuullisuus on muuttanut viinialaa melko lyhyessä ajassa, vain muutamassa vuosikymmenessä. Ekologinen ja eettinen viinintuotanto on lisääntynyt, kuluttajakysyntä kasvussa ja jälleenmyyjät ovat entistä kiinnostuneempia vastuullisista viineistä. Vastuulliset viinit tuovat kilpailuetua kiristyvässä markkinatilanteessa. On nähtävissä, että entistä useampi vastuullisuustekijä viinissä tuottaa parempaa kilpailuetua, niin viinintuotannon kuin myynnin näkökulmasta. Molemmat asiantuntijat kokivat, että ympäristövastuullisuus edistävää viinintuottajien imagoa ja tarjoaa kuluttajalle usein myös paremman mielikuvan.

Viinintuottajien kerrottiin tiedostavan vastuullisen viinintuotannon hyödyt myös tuotteidensa brändipääomaa ajatellen, mikä voi olla yksi osasy s vastuullisen tuotannon lisääntymiseen, unohtamatta muita oleellisia asioita, kuten vastuullista tuotantoa edistävää paikallista tai eurooppalaista viinilainsäädäntöä.

” Producing something good and something environmentally friendly can also build an awareness and better relationship to the customer and they are often willing to pay more...brand equity and identity is really important, especially for the small wineries...”

(Teemahaastattelu 2.2021)

Vastuullisessa viineissä on myös huonot puolensa. Itävaltalaisen asiantuntijan mukaan kuluttajan, viinintuottajien tai jopa alan asiantuntijoiden voi olla toisinaan vaikeaa ymmärtää sen kaikkia osa-alueita, eivätkä välttämättä kaikki viinintuottajat halua viineihinsä vastuullisia sertifikaatteja, vaikka he toimisivat vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti. Molemmat asiantuntijat uskoivat kuitenkin erilaisten ekologisten ja eettisten viinien tuotannon ja kysynnän kasvuun, samalla kilpailun kiristymiseen ja siihen, että erilaiset vastuulliset sertifikaatit tulevat näkymään viineissä yhä enemmän. Paikalliset ja kansainväliset sertifikaatit ovat jo yleistyneet ja yleistyvät entisestään, esimerkkinä suomalaisen asiantuntijan mainitsema hiilineutraalit tuotteet.

Itävallan kasvavaa vastuullista viinintuotantoa tutkittaessa tulee huomioida maan viininviljelyn historia ja edesmennyt 80-luvun lopun viinikriisi. Tutkimuksessa ilmeni, miten Itävallan maanviljelyn kannalta oleelliset historian käännekohdat ovat vaikuttaneet maan maatalouden kehitykseen ja viininviljelyyn. Itävaltalainen asiantuntija kuvasi esimerkiksi, miten Toinen maailmansota, 1939-1945, vaikutti Itävallan maanviljelyyn. Sota-aika lisäsi ruoan ja viinin tuotannon kysyntää, joka edellytti tehokkaampaa maanviljelyä. Vähitellen Itävallan maatalous koneellistui ja erilaisten lannoitteiden ja hyönteismyrkkujen käyttö yleistyi. Lopulta maa yritti kilpailla viinintuotannossaan muiden suurempien viinimaiden kanssa.

” Austrian wineries were trying to compete with the bigger wineries from all over the world, but it was not possible because of the size, so we had this famous wine scandal, which was a really bitter and really harsh for many wineries.” (Teemahaastattelu 2. 2021)

Viinikriisin ansiosta paikallistuotanto romahti, minkä jälkeen se alkoi taas vähitellen elpyä. Viinilainsäädäntöä muutettiin, paikallistuotanto kasvoi ja nykyiset viinialueet löysivät paikkansa samalla, kun viinintuotannossa tapahtui eräänlainen sukupolven vaihdos. Uudet viinitilat ja nuoret viinintuottajat olivat valmiimpia kokeilemaan uudenlaista ja vastuullisempaa viinintuotantoa, näin myös ympäristö vastuullisuuden merkitys korostui. Uudempi sukupolvi kuvattiin aineistossa erilaisten innovatiivisten tuotantoratkaisujen edistäjinä, he alkoivat esimerkiksi viljelemään enemmän paikallislajikkeita, jotka tunnetaan nykyisin maailmanlaajuisesti. Uusi sukupolvi ei halunnut toistaa samoja virheitä kuin aiemmat

viinintuottajat. Kun viljelytekniikka ja lainsäädäntö olivat kunnossa, pystyttiin keskittymään muihin oleellisiin asioihin ja paikallisviljely kehittyi. Aineistosta ilmenee, että mennyt viinikriisi on vaikuttanut ja näkyy edelleen Itävallan viinilainsäädännössä, mikä taas on edistänyt maan vastuullista viinintuotantoa.

"...ensimmäisenä tulee tietenkin maailman tiukin viinilainsäädäntö, en tiedä meneekö se nyt niin siihen vastuullisuus kategoriaan, mutta on omalta osaltaan ainakin edesauttanut siinä, ja kun puhutaan Itävaltasta, niin kyllä biodynaamisuus on myös ensimmäinen miellelyhtymä..." (Teemahaastattelu 1.2021)

"...in Austria we have a strong consciousness towards environmental issues, and we also try to save the nature. For me it's in our genes a bit too to take care about this..."
(Teemahaastattelu 2.2021)

Itävallan kasvavaa vastuullista viinintuotantoa tarkasteltaessa tulee ymmärtää itävaltalaisen suhde luontoon. Ympäristöystävällisyys ja arvostus ympäröivää luontoa kohtaan kuvattiin aineistossa osana paikallista identiteettiä. Kun viinikriisin seurauksena ekologinen viinintuotanto yleistyi, oli nähtävissä, että myös luomu- ja biodynaaminen viinintuotanto voi olla kannattavaa. Tätä seurasi ekologisen ja eettisen viinintuotannon suosion kasvu, jota edisti erityisesti uusi viinintuottajasukupolvi. Nykyisin yhä useampi paikallinen viinintuottaja miettii viljelyään, myös ympäristön, paremman laadun ja viinitilan viljelyosuhteiden näkökulmasta - laatu ennen määrää.

"...farmers realized - wine growers- that they can't compete on the World's Markets with quantity. So, if they would do something, they had to do quality [haastattelija hakee vastausta] ...and we are back to brand equity..." (Teemahaastattelu 2. 2021)

Itävaltalaisen asiantuntijan mukaan vastuullista viinintuotantoa tulee tarkastella myös maantieteellisestä näkökulmasta. Esimerkiksi Itävallassa on paljon vuoristoa, jonka vuoksi suuret viinitilat eivät ole maantieteellisesti mahdollisia. Asiantuntija kertoi paikallisten tilojen olevan keskimäärin 10-15 hehtaaria, joka on suurempiin viinimaihin nähden huomattavan pieni viljelypinta-ala, minkä vuoksi paikalliset tuottajat panostavat enemmän viinintuotannon laadullisiin ja vastuullisuustekijöihin. Vastuullisuudessa tulee myös huomioida sosiaalinen vastuu ja eettiset tekijät, kuten työntekijöiden hyvinvointi, työn laatu ja työolot. Aineistossa itävaltalaisen kuvattiin toimivan esimerkillisesti näiden vastuullisuustekijöiden osalta. Esimerkkeinä mainittiin, miten tiloilla suositaan yhä paikallista työvoimaa, työntekijöiden hyvinvoinnista huolehditaan ja että rypäleet kerätään usein käsin.

"...organic farming is much easier in Burgenland than for instance in Weinviertel, because of the weather conditions..." (Teemahaastattelu 2. 2021)

Itävallan vastuullisen viinintuotannon kannalta huomionarvoista ovat erot eri osavaltioiden paikallisilmastossa, joka vaikuttaa niiden ekologiseen ja eettiseen viinintuotantoon. Aineiston ja valitun teorian perusteella on selvää, että vastuullinen viinintuotanto ja sen kehitys näkyvät kaikissa tässä tutkimuksessa esitetyissä viinintuottajaosavaltioissa. Aineistossa kuvattiin, miten Steiermarkissa tuotetaan viinejä uusista ilmastoystävällisemmistä rypälelajikkeista, Wienissä yhä useammat uudet viinintuottajat edistävät osavaltion vastuullista viinintuotantoa ja Ala-Itävallassa ensimmäiset täysin ekologista viinintuotantoa edistävät tuottajat ovat viljelleet jo 80-luvulta saakka. Suurimmista viinintuottajaosavaltioista molemmat asiantuntijat mainitsivat ensin Burgenlandin, jonka vastuulliset ja innovatiivisesti tuotetut viinit ovat tuttuja suomalaiselle ja itävaltalaiselle kuluttajalle. Itävaltalainen asiantuntija kuvasi erityisesti Pannonian viinialueen viinintuottajia, jotka alkoivat esimerkillisesti viljellä paikallislajikkeita jo 80-luvulla. Esimerkkinä hän mainitsi Golsin alueella nykyisin toimivan ja usean eri viininviljelijän perustaman viininviljelyn yhdistyksen Panobilen. Yhdistyksessä on mukana eri ikäisiä viinintuottajia, jotka yhdessä tuottavat vastuullisia viinejä tyylilleen uskollisesti. Itävaltalaiden viinintuottajien perustamat yhdistykset, viiniliikkeet ja osuuskunnat ovat mielenkiintoisia esimerkkejä paikallistuottajien yhteistyöstä. Aineisto auttoi ymmärtämään yhteistyön merkitystä suhteessa vastuulliseen viinintuotantoon.

”...younger generations are more striven to have more organic wines with less pesticides, and they are open to try something new...” (Teemahaastattelu 2. 2021)

Tulevaisuuden vastuullista viinintuotantoa tarkasteltaessa tutkimuksessa esiintyviä teemoja olivat yleistyvät vastuulliset sertifikaatit, muuttuva viinilainsäädäntö ja entistä vastuullisempi toiminta ajatellen viininviljelystä koituvia ympäristöhaittoja. Suomalaisen asiantuntijan mukaan on nähtävissä, että luonnon hyvinvoinnista ja maaperästä huolehtiminen lisääntyy osana viinintuotantoa. Hän kuvasi nykyajan trendeiksi nautinnollisuuden ja minimalistisuuden, mitkä näkyvät esimerkiksi luomutuotannossa. Siinä ei tuoteta niin paljoa rypäleitä mutta ”sitäkin parempaa tavaraa”. Molemmat asiantuntijat uskoivat myös erilaisten ympäristöinnovaatioiden mahdollisuuksiin osana viininviljelyä ja -tuotantoa, kuten yleistyvä uusiutuvan energian käyttö. Kuluttajan ja viinintuottajien kannalta on myös tärkeää muistaa tulevaisuuden viininkuluttajat ja -tuottajat eli uudet sukupolvet, jotka tulevat edistämään viinialan vastuullisuutta. Aineistossa kuluttajatottumusten uskottiin muuttuvan.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön tuloksista tuotettiin visuaalinen oppimateriaali BarLaurean opetuskäyttöön. Opetusmateriaalin sisältö johdettiin tutkimuksen tuloksista ja tuotettiin Canva.com - graafisen suunnittelun ohjelmalla. Sen tarkoituksena on havainnollistaa viinialan vastuullisuutta Itävallassa, sekä auttaa alan opiskelijaa ymmärtämään paremmin opinnäytetyön asiasisältöä. Opinnäytetyö antoi toimeksiantaja BarLaurealle viinialakohtaisen tutkimuksen viinimaa Itävallasta sekä selvityksen vastuullisesti tuotetuista viineistä. BarLaurea voi hyödyntää opinnäytetyötä ja oppimateriaalia osana juoma-alan opetustaan, esimerkiksi ajankohtaisen viinitiedon lähteenä.



Kuvio 11: Näyte visuaalisesta oppimateriaalista (Liite 3.)

Vastuulliset viinit ovat nykypäivää, mutta niiden määrittely ei ole yksiselitteistä. Jopa alan ammattilaisten voi olla vaikeaa ymmärtää viinialan kaikkia vastuullisuustekijöitä, sillä vastuullisuus vaikuttaa olennaisesti kaikkeen. Vastuullisessa viinintuotannossa huomioitavia osa-alueita ovat taloudelliset, ekologiset ja sosiaaliset tekijät, jotka voidaan nähdä sosiaalisen ja ympäristövastuun kautta. Viinialan vastuullisessa toiminnassa huomioidaan näistä osa-alueista koituvat hyödyt ja haitat. Vastuullisuus ei ole viinialalla trendi tai ilmiö, vaan vallitseva ja yleinen kehityssuunta eli megatrendi.

Ilmaston muutos ja ekologinen kestävyyskriisi vaikuttavat viinintuotantoon ja kulutukseen. Sään ääri-ilmiöt ovat yleistyneet ja haastavat viinintuottajia. Muuttuva ilmasto vaikuttaa myös viinin kemiallisiin tekijöihin ja aromimaailmaan. Viljeltyt lajikkeet eivät välttämättä palvele samalla tavoin alueensa viljelyoloja, mikä ilmenee viinin maussa. Ilmiö on

havaittavissa maailmanlaajuisesti. Uudet viinin vuosikerrat voivat jäädä määrällisesti vähäisemmiksi ja viljeltävät rypälelajikkeet maun ja potentiaalinsa puolesta huonommiksi kuin aiemmat vuosikerrat. On tärkeää pohtia miten viiniala mukautuu nykyiseen muutokseen.

Viinialan vastuullisuutta ajatellen yksi skenaario voisi olla tunnettujen viinialueiden tai viinimaiden uudet ympäristöystävällisemmät viljelyratkaisut, jotka tulevaisuudessa näkyvät myös kuluttajalle. Ostettava viini voi olla tuotettu täysin uusista tai alueelle uusista rypälelajikkeista, minkä lisäksi viinissä on todennäköisesti ainakin yksi tai useampi vastuullinen sertifikaatti. On selvää, että erilaiset vastuullisuustekijät viinialalla lisääntyvät. Viinintuottajien on ajateltava entistä enemmän ympäristön hyvinvointia ja viinintuotannon kannalta järkevämpiä ratkaisuja, kuten potentiaalisia uusia rypälelajikkeita, jotka eivät edellytä jatkuvaa erilaisten lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttöä selvittääkseen sään ääri-ilmiössä. Vastuulliset viinit eivät yksin edistä ekologista viinintuotantoa tai ympäristöystävällisempiä tuotantotekijöitä. Sosiaalisen vastuun kannalta vastuullista viininviljelyä voidaan edistää esimerkiksi paikallisella viinilainsäädännöllä.

Itävalta viinimaana toteuttaa ja edistää esimerkillisesti vastuullista viinintuotantoaan. Maassa on viljelty ekologisten ja eettisten periaatteiden mukaisesti jo useita vuosikymmeniä, myös sosiaalinen ja taloudellinen vastuu on otettu huomioon. Esimerkkinä tästä kehityksestä voidaan pitää teoriassa esitettyä paikallista Sustainable Austria -sertifikaattia. Kehitys entistä vastuullisempaan viinintuotantoon on seurausta viinin viljelyhistorian käännekohdista, sekä myös maantieteellisistä olosuhteista. On mielenkiintoista, miten paikallistuottajat tuottavat suosiotaan kasvattavia ainutlaatuisia ekologisesti ja eettisten periaatteiden mukaisesti tuotettuja viinejä. Uusi viinintuottaja sukupolvi muutti paikallistuotantoa 80-luvulla ja kehitti uusia tapoja tuottaa viinejä. Nykyisin tätä kehitystä edistävät jälleen uudet ja nuoret viinintuottajat. Itävaltalaisille viini on peruselintarvike ja sitä viljellään osana maanviljelyä. Viinin paikallistuotannon, kuten myös talouden kannalta on tärkeää pohtia, miten viiniala mukautuu nykyiseen muutokseen, jotta viininviljely olisi kannattavaa myös tulevaisuudessa.

9.1 Luotettavuuden arviointi

Koska valittu tutkimusaihe oli laaja, oli aihetta rajattava ja aineiston määrää mietittävä. Viinialan vastuullisuutta tutkittaessa kattavampi aineisto tai mahdollinen pitkittäistutkimus olisivat tukeneet näin laajaa aihetta. Tutkimuksessa havaittuja ja olemassa olevia trendejä tai ilmiöitä voisi tulevaisuudessa tutkia syvemmin. Mahdollisessa jatkotutkimuksessa rajatumpi aihealue tai vastaavasti laajemmin toteutettu tutkimus auttaisivat havaintojen tarkastelussa ja niiden syvemmän merkityksen ymmärtämisessä. Viinialan vastuullisuutta voisi tutkia esimerkiksi yhden osa-alueen, kuten ekologiseen vastuun kautta, jolloin saadaan enemmän syitä sen trendeihin tai havaittuihin ilmiöihin.

Valitulla aineiston keruumenetelmällä haluttiin hankkia mahdollisimman luotettava aineisto, jossa otettiin huomioon haastattelujen määrä ja haastattelukysymysten laajuus. Haastattelukysymyksillä haluttiin ymmärtää viinialan vastuullisuutta kokonaisuudessaan, mikä näkyy niiden asettelussa ja vastausten laajuudessa. Aineistossa on huomioitava myös etäyhteyksin toteutetut ja nauhoitetut haastattelut, ja litteroinnissa haastattelujen kaikuva äänenlaatu tai osittain huono nettiyhteys. Aineisto oli kuitenkin ymmärrettävä ja kokonaisuuden kannalta riittävän selkeä analysoitavaksi. Aineiston luotettavuutta lisää haastateltavien asiantuntemus, sekä itävaltalaisen asiantuntijan näkökulma.

Opinnäytetyön tutkimusaihe valittiin oman alakohtaisen tuntemuksen ja kiinnostuksen perusteella. Aiheen tutkimista ja aineiston syvempää ymmärtämistä helpotti jo hankittu viinitietous. Lukijan tai kuluttajan, jotka eivät tunne viinialan eri osa-alueita, voi olla vaikeaa ymmärtää viinialan vastuullisuustekijöitä. Se voi olla haasteellista myös alan asiantuntijoille. Kun kuvataan tekijöitä, jotka yhdessä vaikuttavat johonkin yleiseen ja vallitsevaan kehityssuuntaan, on tärkeää ymmärtää kokonaisuutta. Uskon opinnäytetyön kiinnostavan lukijoita ja alan opiskelijoita sen ajankohtaisen sisällön vuoksi.

9.2 Yhteenveto

Opinnäytetyö vastasi asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja tuki valittua aihetta. BarLaurean toimeksiantajalle tai viinialan vastuullisuudesta kiinnostuneelle alan opiskelijalle tämä opinnäytetyö tarjoaa siitä selvitystä. Opinnäytetyön visuaalinen tuotos havainnollistaa opinnäytetyön teemoja ja viinialan vastuullisuuden merkitystä.

Itävalta on viinimaana hyvin edistyksellinen esimerkki siitä, miten vastuullisuus voi edistää ja kehittää koko maan viinintuotantoa, voidaan puhua jopa ympäristöystävällisestä ajattelusta osana heidän kansallista identiteettiään. Maan uusi viinintuottaja sukupolvi ja uudet viinintuottajat edistävät yhä maan vastuullisen viinintuotannon kehitystä. Viinialan vastuullisuus tulee muuttamaan tulevaisuuden kuluttajakysyntää ja viinintuotantoa.

Alan tekijöiden, kuten viinintuottajien tai tuotteistuksen parissa työskentelevien ammattilaisten on huomioitava ja ymmärrettävä vastuullisuuden eri osa-alueet, ja tunnistettava tulevaisuuden viininkuluttaja. Yleinen keskustelu ja tutkimukset viinialan vastuullisuudesta ovat nykypäivää, mitä ne eivät olleet vielä kymmenen vuotta sitten. Tulevaisuuden kannalta on keskeistä ymmärtää, että todennäköisesti tämän hetken ilmiöt jopa heikot signaalit voivat olla tulevaisuuden viinintuotannon yleisiä kehityssuuntia, jotka vaikuttavat alaan kokonaisvaltaisesti. Vielä emme tunne esimerkiksi uusia sään ääri-ilmiöihin kehitettyjä rypälelajikkeita, mutta on todennäköistä, että ne yleistyvät ja vähitellen myös viinintuottajat onnistuvat tuottamaan niistä huippuviinejä.

Lähteet

Painetut

Kuusi O., Bergman T. Ja Salminen H. 2013. Miten tutkimme tulevaisuuksia?. 3. uup. Helsinki: Tulevaisuuden tutkimuksen seura Ry.

Blowfield M. 2013. Business and Sustainability. United Kingdom: Oxford University Press.

Robinson. J. & Harding. J. 2015. The Oxford Companion to Wine. Fourth Edition. New York: Oxford University Press.

Austrian Wine Marketing Board. 2017. Austrian Wine in Depth. Austria: Austrian Wine Marketing Board.

Parr. R. & Mackay J. 2018 The Sommelier's Atlas of Taste. California | New York: Ten Speed Press.

Puckette. M. & Hammack J. 2018. Wine Folly. New York: Penguin Random House.

Hirsjärvi S., Remes P. Ja Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kutsannusosakeyhtiö Tammi.

Hirsjärvi S. & Hurme H. 2000. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Gaudeamus.

Ojasalo K., Moilanen T. Ja Ritalahti J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. 3 uup. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Sähköiset

Austrian Wine Statistics Report 2019. Viitattu 30.3.2021.

https://www.austrianwine.com/fileadmin/user_upload/PDF/Doku/_Austrian_Wine_STATISTICS_REPORT_2019_complete_document_.pdf

Austrian Wine 2021. 7-elements. Viitattu 16.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/7-elements/5-nature>

Austrian Wine 2021. White wine. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/grape-varieties/white-wine>

Austrian Wine 2021. Red wine. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/grape-varieties/red-wine>

Austrian Wine 2021. Wine Growing regions. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/wine-growing-regions>

Austrian Wine 2021. Niederösterreich. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/wine-growing-regions/niederoesterreich-lower-austria>

Austrian Wine 2021. Burgenland. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/wine-growing-regions/burgenland>

Austrian Wine 2021. Steiermark. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/wine-growing-regions/steiermark>

Austrian Wine 2021. Wien. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/wine-growing-regions/wien-vienna>

OIV - International Organisation of Vine and Wine 2021. Principles of Organic vitiviniculture 2012. Viitattu 27.4.2021.

<https://www.oiv.int/js/lib/pdfjs/web/viewer.html?file=/public/medias/1903/oiv-eco-460-2012-en.pdf>

Sustainable Austria 2021. Viitattu 16.3.2021. <https://www.sustainableaustria.com/>

Austrian Wine 2021. Sustainability in Austrian vineyards. Viitattu 15.3.2021. <https://www.austrianwine.com/our-wine/sustainability-in-austrian-vineyards/certified-sustainable>

Sustainable Austria Goals 2018. Viitattu 16.3.2021. https://sustainableaustria.com/wp-content/uploads/2018/04/Sustainable-Austria_Goals.pdf

Nachhaltigkeits Folde Konsument ENG 2019. Viitattu 17.3.2021. https://www.sustainableaustria.com/wp-content/uploads/2019/10/Nachhaltigkeits_Folder_Konsument_ENGLISCH.pdf

Certified sustainable Austria 2020. Viitattu 17.3.2021. https://www.austrianwine.com/fileadmin/user_upload/PDF/Broschueren/Nachhaltigkeits_Flyer_Engl_WEB.pdf

Respekt-Biodyn 2021. Viitattu 19.3.2021. <https://www.respekt-biodyn.bio/en/history-of-the-association.html>

Wine Folly 2021. Austrian wine map. Viitattu 24.02.2021. <https://winefolly.com/deep-dive/get-know-austrian-wine-map/>

Laurea 2020. Bar Laurea. Viitattu 15.10.2020. <https://www.laurea.fi/tyoelamapalvelut/barlaurea/>

Elinkeinoelämän keskusliitto 2021. Viitattu 25.04.2021. <https://ek.fi/tavoitteemme/vastuullisuus/>

Biodynaaminen yhdistys 2021. Viitattu 08.05.2021. <https://www.biodyn.fi/viljely1>

Sitra 2020. Tulevaisuussanasto. Ilmiö. Viitattu 20.10.2020. <https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto/ilmio/>

Sitra 2020. Tulevaisuussanasto. Megatrendi. Viitattu 20.10.2010.
<https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto/megatrendi/>

Alko 2020. Vastuullisesti. Viitattu 19.10.2020. <https://www.alko.fi/vastuullisesti/tuotteiden-vastuullisuus/vihrea-valinta-merkinta-kertoo-juoman-ymparistoystavallisydesta#hiilineutraali>

Alko 2020. Trendiraportti 2020. Viitattu 21.10.2020.
https://www.alko.fi/INTERSHOP/static/WFS/Alko-OnlineShop-Site/-/Alko-TaOnlineShop/fi_FI/pdf_t/Uutishuoneen%20pdf_t/Alko_Trendiraportti_2020.pdf

Viikon Viini 2021. Demeter-sertifikaatti. Viitattu 28.4.2021.
<https://viikonviini.fi/biodynaamiset-viinit/>

Wine observatory sustainability. EU-luomosertifikaatti. Viitattu 28.4.2021.
[http://wineobservatorysustainability.eu/en/sharing/Organic-Wine-\(EU-certification\).112/](http://wineobservatorysustainability.eu/en/sharing/Organic-Wine-(EU-certification).112/)

Julkaisemattomat

Teemahaastattelu 1. Suomalainen asiantuntijahaastattelu. 26.3.2021. Helsinki.

Teemahaastattelu 2. Itävaltalainen asiantuntijahaastattelu. 28.3.2021. Helsinki.

Kuva

Kuvio 1: Virallinen EU:n luomusertifikaatti. (Wine observatory sustainability 2012)	10
Kuvio 2: Demeter-sertifikaatti, on maailmanlaajuisesti yleisin sertifikaatti biodynaamisesti viljellylle tuotteelle. (Viikon Viini 2021)	11
Kuvio 3: Itävallan tunnetuimmat viinintuotanto-osavaltiot viinialueineen sekä eri rypälelajikkeiden jakautuvuus alueiden viljelyssä. Austrian Wine Map. (Wine Folly 2021a)...	14
Kuvio 4: Rypälelajikkeiden osuus Itävallan viinitarhojen viljelyn kokonaistuotannossa (ha). Mittayksikkönä maa- ja metsätalouden pinta-alayksikkö hehtaari (ha) = 10 000 neliömetriä. (Austrian wine statistics report 2019, 8.)	15
Kuvio 5: Itävallan eri alueiden mitatut keskilämpötilat ajanjaksoilla 1969-1990, 1990-2004 ja 2004-2017. (Austrian Wine Statistics Report 2019, 39.).....	19
Kuvio 6: Vuosittainen luomuviinitilojen osuus hehtaareina (Austrian Wine Statistics Report 2019, 29).	20
Kuvio 7: Vuosittainen luomuviinitilojen osuus prosentteina (Austrian Wine Statistics Report 2019, 29).	20
Kuvio 8: Nachhaltig Austria/ Sustainable Austria sertifikaatti (Sustainable Austria 2021c)....	22
Kuvio 9: Online-tool (Sustainable Austria 2021d)	22
Kuvio 10: Sustainable Austria -sertifioitujen viiniviljelmien osuus suurimmissa osavaltioissa sekä Itävallan kokonais viiniviljelyssä (ha), vuosina 2017-2019. (Austrian Wine Statistics Report 2019, 30.)	23
Kuvio 11: Näyte visuaalisesta oppimateriaalista	33

Taulukot

Taulukko 1 Tärkeimmät osavaltiot ja viinialueet	16
Taulukko 2 Molemmissa haastatteluissa useasti esiintyneet aiheet	28

Liitteet

Liite 1: Teemahaastattelulomake	41
Liite 2: Thematic interview questions	42
Liite 3: Visuaalinen oppimateriaali	43

Liite 1: Teemahaastattelulomake

Teemahaastattelulomake

Suomi:

Haastattelija:

Haastateltava:

Käytetyt menetelmät:

Haastatteluaika ja -paikka:

Haastattelun kesto:

Perustiedot:

Tutkinto:	
Ammatti:	

Kerro kokemuksestasi viinialalla?

Teema 1. Vastuulliset viinit:

- I. Miten ilmaston muutos on muuttanut eurooppalaista viininviljelyä? Anna muutama esimerkki.
- II. Miten ympäristövastuullisuus näkyy viinimarkkinoilla juuri nyt?
- III. Minkälaista brändipääomaa ympäristöystävällisyys viinissä tuottaa?
- IV. Mitä vastuullisuusperiaatteet täyttäviä viinitrendejä nostaisit esiin juuri nyt?

Teema 2. Itävallan vastuulliset viinit:

- V. Mitä erityisesti kertoisit kun puhutaan viinimaa Itävallasta ja sen vastuullisesta viinintuotannosta?
- VI. Mitkä tekijät voisivat selittää syitä, että Itävalta on yksi tämän hetken johtavista maista luomumaanviljelyssä (maan kokonaisviljelyssä mitattuna)?
- VII. Mitä syitä näkisit siihen, että Itävalta viinimaana on yksi ympäristöystävällisen viinintuotannon edistäjiä?
- VIII. Mikä Itävallan vastuullisessa viinintuotannossa on mielestäsi huomionarvoista?
- IX. Mikä/mitkä suurimmista viinintuottajaosavaltioista (Ala-Itävalta, Burgenland, Wein ja Steiermark) kiinnostavat erityisesti ekologisesti ja vastuullisesti tuotettujen viinien näkökulmasta? (Miksi?)

Teema 3. Tulevaisuuden ekologinen viinintuotanto

- X. Miten ekologisuus voi muuttaa tulevaisuuden viinialaa, anna esimerkki.
- XI. Mitä näät, että alalla voisi tapahtua viiden vuoden kuluessa?

Onko kysymyksistä unohtunut jotain oleellista?

Liite 2: Thematic interview questions

English:

Interviewer:

Interviewee:

Methods Used:

Date & Location:

Time:

General information:

Degree:	
Professional status:	

Tell me about your experience in the wine industry?

Theme 1. Sustainable wines:

- I. How has climate change affected European viticulture? Give a few examples.
- II. How does sustainability affect the current global wine industry?
- III. What kind of brand equity does environmentally friendly wines produce?
- IV. What sustainable/"green" wine trends would you name right now? (Why?)

Theme 2. Sustainability in Austria's wine production:

- V. What can you tell about Austria as a wine country and its sustainable wine production?
- VI. Which factors could explain that Austria is one of the leading countries in organic farming (measured in the country's total farming(ha))?
- VII. What could explain the reasons behind Austria's growing numbers in environmentally friendly wine production?
- VIII. What is noteworthy about sustainability in Austria's wine production?
- IX. Which one/ones of the largest wine-producing states in the country (Lower Austria, Burgenland, Wien, and Styria) you find the most interesting in ecologically and sustainable produced wines?

Theme 3. The sustainable/ecological wine production in the future

- I. How can the actions about responsibility and environment change the future wine industry? Give an example.
- II. What will happen in the industry in five years?

Is there anything else you'd like to add?

Liite 3: Visuaalinen oppimateriaali

Ekologiset ja eettiset viinit: ITÄVALTA VASTUULLISTEN VIINIEN TUOTTAJANA

 <h3>1. MEGATRENDI</h3> <p>Useista ilmiöistä koostuva yleinen kehityssuunta. Ajankohtaisia megatrendejä mm. ilmaston muutos ja ekologinen kestävyyskriisi.</p>	<h3>5. VIJELY</h3> <p>Itävaltalaiset arvostavat maansa luontoa. Ympäristösuojaus, puhdas vesi, luonnon monimuotoisuuden edistäminen, geenimuuntelusta vapaat elintarvikkeet, sekä energia- ja materiaalitehokkuus näkyvät viljelyssä.</p> 
 <h3>2. VASTUULLISUUS</h3> <p>Esimerkki syvemmästä muutoksesta, joka on yhteiskunnalle välttämätöntä, jotta se sopeutuisi taloudellisesti ja sosiaalisesti ekologiseen kestävyyskriisiin.</p>	<h3>6. EDISTYKSELLISYYS</h3> <p>Itävallassa on oma kestävä kehityksen sertifiointijärjestelmänsä ja muita vastuullisuuskampanjoita. Ekologinen viininviljely on kasvussa ja sillä on suuri osuus viinin kokonaistuotantoon nähden.</p>  <p>THE GLOBAL GOALS</p>
 <h3>3. VASTUULLISET VIINIT</h3> <p>Osa-alueet: ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuu. Vastuullisissa viineissä huomioidaan mm. viinintuotanto, valmistukseen ja tuotteistukseen liittyviä tekijöitä, myös työntekijöiden työoloja.</p>	<h3>7. UUDET VIININTUOTTAJAT</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatiiviset ja vastuulliset tuotanto- ja viljelyratkaisut. • Mielenkiintoisten ekologisten viinien tuotanto kuten alkuvinit. • Paikallislajikkeiden viljelyn edistäminen. • Yhdessä tekeminen. 
 <h3>4. ITÄVALTA VIINIMAANA</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Pieni, mutta edistyksellinen viinimaa. • Tunnettu vastuullisten viinien tuottaja. • Tunnetuimmat viiniä tuottavat osavaltiot maan itäosassa: Ala-Itävalta, Wien, Steiermark ja Burgenland. 	<h3>8. TULEVAISUUDESSA</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Sään ääri-ilmiöt vaikuttavat viinin paikallisviljelyyn ja muuttavat viinintuotantoa, myös makua. • Vastuulliset ja ympäristöystävälliset sertifikaatit yleistyvät ja uusia kehitetään. 
 <h3>5. VIJELYHISTORIA</h3> <ul style="list-style-type: none"> • 700 eKr. ensimmäiset löydökset viininviljelystä. • 80-luvun viinikriisi (pieniä määriä jäädytysnestettä lisättiin parantamaan viinien makua) muutti koko maan tuotannon & viinilainsäädännön. 	<h3>9. MAHDOLLISUUDET</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Uusien, sään ääri-ilmiöitä paremmin kestävien rypälelajikkeiden viljely yleistyy. • Uusia viinialueita ja uudenlaisia tuotantoratkaisuja. • Vastuullisuusperiaatteet huomioidaan kokonaisvaltaisesti osana viinintuotantoa ja ne ovat viinintuottajille normi. 